

KUROTUS TULEVAAN

TIKKURILAN OSAAMISKAMPUKSEN TAIDEKONSEPTI

SISÄLLYS

JOHDANTO

Alkusanat	s. 2
Alueen sijoittuminen	s. 3
Alueen historia	s. 4
Alueen nykytila	s. 6
Tikkurilan olemassaolevat ja tulevat teokset	s. 7
Tikkurilan osaamiskampuksen taiteen tavoitteet	s. 8
Analysikaaviot	s. 9
Taiteen liittyminen maisema-arkkitehtuuriin	s. 10
TAITEEN PAIKAT	s. 11
TAITEEN HANKINNAN JA HALLINNAN ROOLIJAKO	s. 12

VANTAAN TAIDEMUSEO ARTSIN KOKOELMATEOKSET

KULKIJAA JOHDATTAVA AIHE

Taide saavuttaessa etelästä	s. 14
-----------------------------------	-------

KULJETTAVA AIHE

Taide osana hulevesiaukiota	s. 16
-----------------------------------	-------

KOKOAVA AIHE

Taide osana Kampusaukiota	s. 18
Kampusaukio - kokoava keskusaukio	s. 20
Aukioiden mittakaavavertailu	s. 21

TONTEILLA TOTEUTETTAVA TAIDE JA ERIKOISSUUNNITTELU

SÄESTÄVÄT AIHEET

Paikoitustalo Kampusaukiolla	s. 23
------------------------------------	-------

Säestävä viheraihe - paikoitustalo Abiturientinaukiolla	s. 24
---	-------

ORIENTOIVA AIHE

Huoltopihan muuri Jokiniemenkadulla	s. 25
---	-------

YKSITYINEN TILA

Sisäänkäynnit	s. 26
---------------------	-------

Ensimmäisen kerroksen muuraukset	s. 27
--	-------

Väripinnat Grönberginraitin ja Kampusraitin välisten kujien julkisivuissa	s. 28
---	-------

Julkisivut radan suuntaan - valo	s. 29
--	-------

TAIDETTA TUKEVA MUU ERIKOISSUUNNITTELU

KERROKSELLISUUS

Grönberginraitin aukoiden erikoissuunnittelu	s. 31
--	-------

Löydettävä aihe saavuttaessa etelästä	s. 32
---	-------

VÄRI

Sävy kokoavana teemana Kampusraitilla	s. 33
---	-------

KULTTUURISET TAIDEHANKKEET

YHTEISÖN RAKENTAMINEN

Taide Villa Grönbergin puutarhassa	s. 35
--	-------

Kuvalähteet	s. 36
-------------------	-------

ALKUSANAT

Taidekonsepti *Kurotus tulevaan* on Tikkurilan osaamiskampuksen alueelle tulevan taiteen sisällöllistä ja esteettistä kokonaisuutta linjaava dokumentti, jota käytetään taitelijavalintojen ja taiteen ohjaamisen tukena. Taidekonsepti on suuntaa antava ja ohjeellinen. Se antaa ideoita ja virikkeitä taiteen toteutukseen sekä taiteen kytkemiseksi muuhun ympäristöön.

Työ on laadittu syksyllä 2023 samanaikaisesti alueen katujen, aukoiden ja puistojen yleissuunnittelun kanssa. Näiden yleissuunnittelusta ovat vastanneet A-insinöörit Oy ja Maanlumo Oy. Taidekonseptityö on tehty tiiviissä vuorovaikutuksessa Vantaan kaupungin eri toimijoiden kanssa. Työhön on sisällytynyt muun muassa yhteinen tavoitetyöpaja sekä maastokäynti.

Taidekonseptissa on tunnistettu ne paikat ja keinot, jotka ovat alueen kokemuksen kannalta merkittävimpiä ja joissa taide sekä muu erikoissuunnittelu tuovat eniten lisäarvoa kokonaisuuteen. Työssä pääpaino on yleisillä katu- ja puistoalueilla.

Osaamiskampus on merkittävä hanke Tikkurilan nykyisen keskustan itäpuolella. Alue sijaitsee keskeisellä paikalla pääradan ja tulevan Vantaan ratikan solmukohdassa. Vantaan kaupungilla on tavoitteena luoda alueesta elävä ja monimuotoinen hybridikaupunginosa, jossa monet erilaiset toiminnot ja toimijat linkittyvät. Osaamiskampus on hautomo, jossa maailmalle kehitetään uusia raikkaita keksintöjä ja tuotteita.

Kampukselle tulevat tuhannet opiskelijat tuovat nuorta energiaa ja nuorekkaan uuden kerrostuman osaksi Tikkurilan keskusta-alueita. Kampusalueen aukioilla ja raiteilla on tilaa sekä kohtaamisille, tapahtumille että omaan rauhaan vetäytymiselle.

Taiteen tavoitteena on tuoda kokonaisuuteen oma oivaltava tasonsa. Se voi kertoa seudun ja alueen kerrostumista sekä samalla kurottaa kohti tulevaisuuden unelmia. Taide auttaa orientoitumaan tiiviillä alueella ja sen äärelle kokoonnutaan juhlistamaan vuoden tärkeitä päiviä. Taideaiheet voivat näyttäytyä myös pieninä löydettävinä yksityiskohtina.

Taidekonsepti *Kurotus tulevaan* esittää keinoja alueen identiteetin luomiseen ja vahvistamiseen. Se tukee muuta suunnittelua, toimii inspiraation lähteenä ja ohjaa Vantaan taidemuseo Artsin kokoelmiin tulevien teosten (teokset 1-3) hankintaa. Tästä kerrotaan tämän konseptin osiossa *Vantaan taidemuseo Artsin kokoelmateokset*.

Konseptityö esittää keinoja myös yksityisten tonttien puolelle, sillä niiden osuus tiiviissä

ja suhteellisen korkeassa kaupunkitilassa on merkittävässä roolissa alueen onnistumisen kannalta. Taidekonseptin osiossa *Tonteilla tapahtuva taide- ja erikoissuunnittelu* annetaan ideoita niiden erikoissuunnitteluun.

Kohdassa *Taidetta tukeva erikoissuunnittelu* esitetään paikkoja, joissa katujen, aukoiden ja puistojen toteutussuunnitteluvaiheessa voidaan tuoda taidekonseptin ideoita osaksi suunnittelutyötä.

Osaamiskampuksella sijaitsee yksi suojeltu historiallinen rakennus: Villa Grönberg. Tätä työtä laadittaessa sen tuleva käyttö on avoina. Konseptityön osiossa *Kulttuuriset taidehankkeet* esitetään ideoita huvilan puutarhan osalta. Ne ovat syötteitä tulevaisuuteen, kun alueen kehitys on päässyt vauhtiin.

Työssä ei oteta kantaa taiteen hankintamuotoihin.

TILAAJA

Vantaan kaupunki

TEKIJÄT

Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy:

Kaisa Berry, ympäristötaiteilija, arkkitehti, julkisen taiteen asiantuntija

Inari Myry, maisema-arkkitehti

A-insinöörit:

Hamilkar Bergroth, projektipäällikkö

TYÖN OHJAAJAT

Satu Onnela, maisema-arkkitehti, kadunsuunnittelu (yhteyshenkilö)

Maya Syrjälä, julkisen taiteen kuraattori, taidemuseo (yhteyshenkilö)

Pauliina Kaasalainen, museon päällikkö, taidemuseo

Mia Bungers, Tikkurilan osaamiskampuksen projektijohtaja, kiinteistöt ja tilat

Janne Juntunen, Tikkurilan alueen projektijohtaja, kiinteistöt ja tilat

Ulla Boer, Tikkurilan osaamiskampuksen hankejohtaja, yhteiset palvelut

Marjaana Ylijääski, aluearkkitehti

Tuuli Huhtala, asemakaava-arkkitehti

Petra Tammisto, maisema-arkkitehti, viheralueiden suunnittelu

Olli Lappalainen, kadunsuunnittelupäällikkö

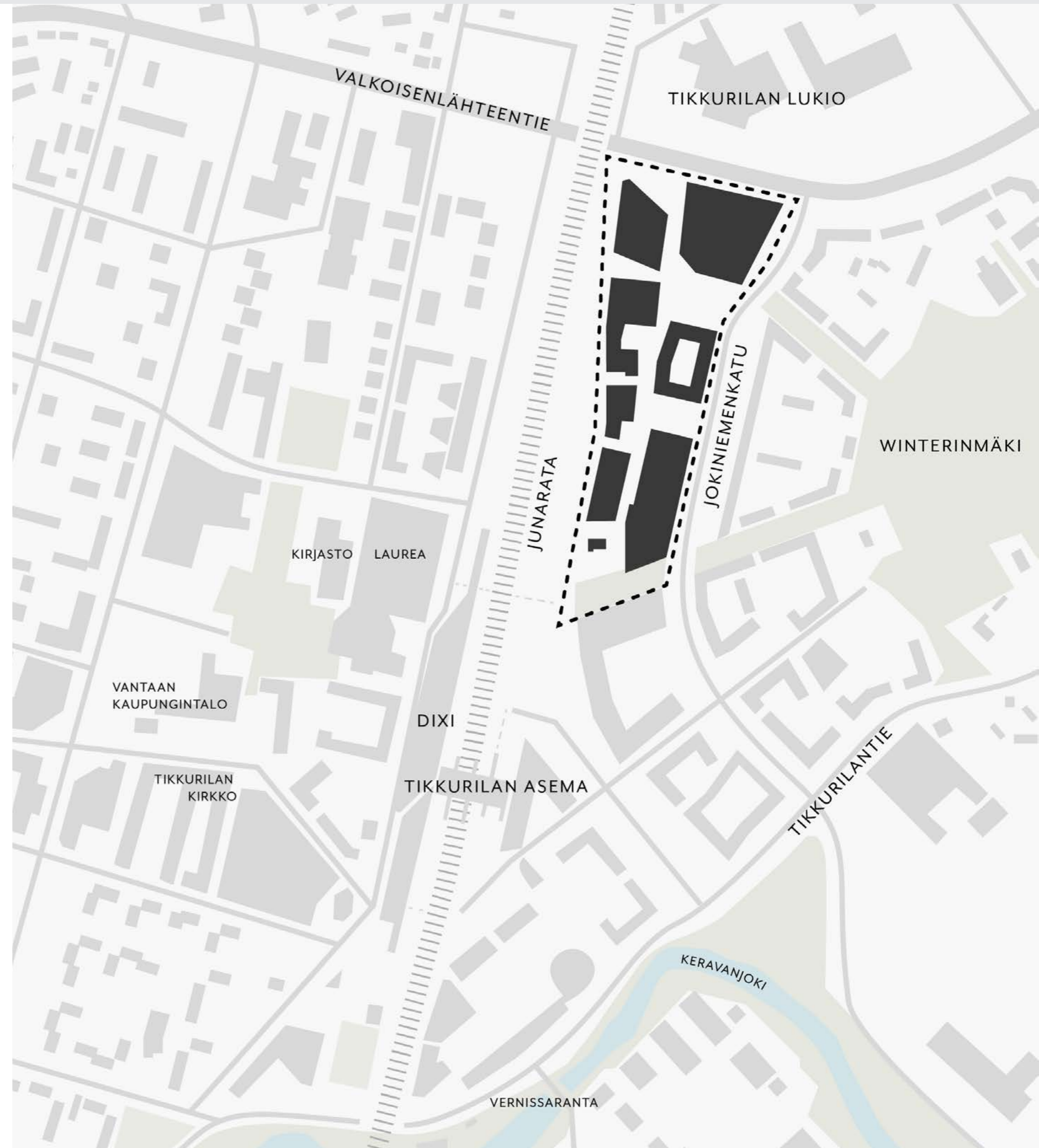
Paula Luomala, kadunsuunnittelun alueinsinööri, Keski-Vantaa

Minna Leivo, katu ympäristön asiantuntija

ALUEEN SJOITTUMINEN

Tikkurilan osaamiskampus sijoittuu Valkoisenlähteentien eteläpuolelle pääradan ja Jokiniemenkadun väliselle alueelle. Etelässä alue rajoittuu Grönberginpuiston eteläosaan.

Suunnittelualueen rajaus kartassa mustalla katkoviivalla.

ALUEEN HISTORIA

Tikkurilan osaamiskampuksen ja Jokiniemen menneisyyteen liittyy niin jääkauden jäljet, historia viljelysmaana kuin teollisuushistoriakin. Teollisuushistoria on jättänyt jälkensä maaperään myrkyinä.

Jokiniemen alueen nimi viittaa sijaintiin niemellä Keravanjoen varrella. Jokiniemi on pääosin alavaa jokilaaksoa. Alueen keskellä sijaitseva Winterinmäki on osa Hiekkaharjun harjuselännettä.

Jokiniemessä on asuttu jo 3000 - 2600 ennen ajanlaskumme alkua, jolloin alue sijaitsi meren rannalla. Ennen tehdashistoriaa alue oli Tikkurilan ja Hakkilan kylien viljelysmaata.

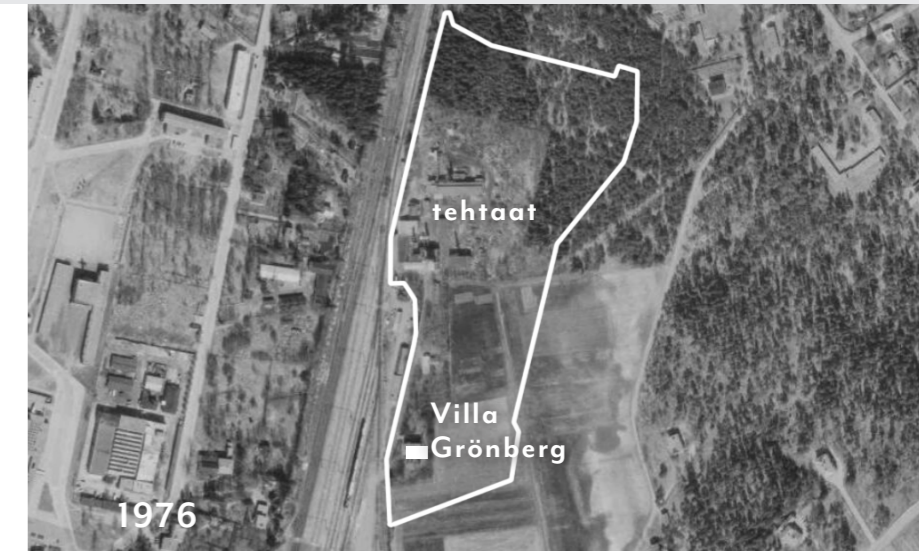
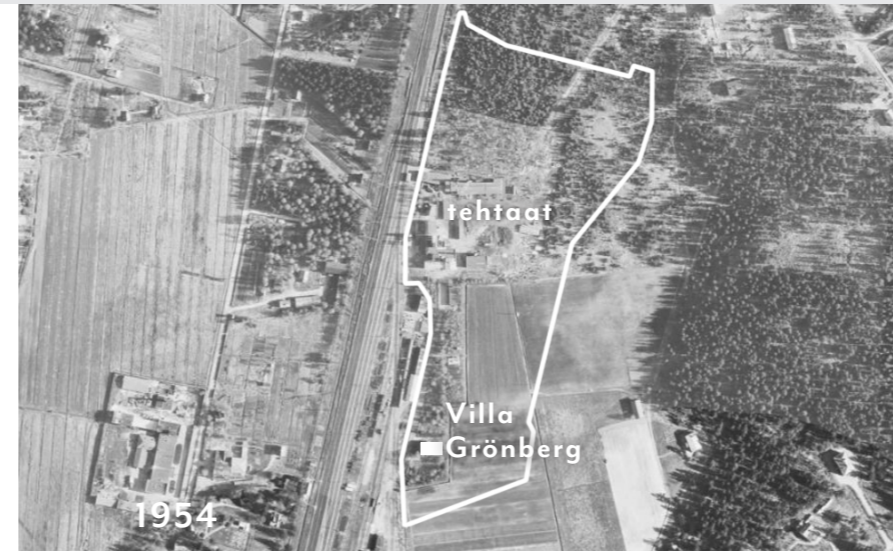
Teollisuus liittyy alueen historiaan vahvasti. Alueella sijainneet tehtaat - Lyijyvalkoistehdas ja Hiilihappotehdas Grönberg - aloittivat toimintansa vuonna 1928. Radan ja aseman läheisyyden lisäksi tehtaan sijaintiin vaikutti jo aiemmin perustettujen väritehtaiden sijainti lähistöllä. Alueen ainoa oleva rakennus - Villa Grönberg - on rakennettu vuonna 1936 tehtaanjohtajan asunnoksi.

Tehdas toimi alueella 1980-luvun alkuun saakka ja maaperän kunnostusta on tehty 2003-2004.

Jokiniemen alueen asuntorakentaminen alkoi 1960-luvulla voimistuen 2000-luvulla.

Valtio on rakentanut 1990-luvulta alkaen toimitaloja Jokiniemen alueelle. Niitä ovat Metsähallituksen, Keskusrikospoliisin ja Säteilyturvakeskuksen toimitalot. Jo olemassa olevaan Jokiniemen kampukseen kuuluvat Jokiniemen yhtenäiskoulu, Tikkurilan lukio ja Hiekkaharjun ammattioppilaitos.

Ilmakuvat: Vantaan karttapalvelu

Grönberg & Con tehdas Tikkurilassa, 1956. Kuva: Lauri Leppänen ja Viljo Holopainen, Finna / Vantaan kaupunginmuseo

Päärataa ja Grönbergin tehdasrakennuksia, 1982-1983. Kuva: Finna / Vantaan kaupunginmuseo

ALUEEN NYKYTILA

Tällä hetkellä suuri osa Tikkurilan osaamiskampuksen alueesta on joutomaana sekä pysäköintialueena. Koko Jokiniemen alue kehittyy parhaillaan nopeasti. Alueelle rakennetaan sekä asuin- että toimitilarakennuksia.

Tulevan kampusalueen ainoa olemassa oleva rakennus on suojeltu Villa Grönberg, joka on rakennettu lyijytehtaan johtajan asunnoksi 1930-luvulla. Se juurruttaa tulevalla kampusalueella paikan historiaan.

Vantaan ratikan reitti tulee kulkemaan alueen eteläpuolelta. Ratikka tulee vahvistamaan entisestään alueen saavutettavuutta eri suunnista.

Kampusalueen rakentuminen 2020- ja 2030-luvuilla tulee muuttamaan alueen keskustamaiseksi korttelikaupungiksi.

1. Pääradan länsipuolella Dixin rakennuskompleksi vaikuttaa visuaalisesti myös radan itäpuolen kaupunkitilassa.

2. Suojeltu Villa Grönberg on rakennettu 1930-luvulla lyijytehtaan johtaja asunnoksi.

3. Tikkurilan oppimiskampus rakentuu Tikkurilan keskustan itäpuolelle pääradan ja Jokiniemenkadun väliselle alueelle. Etelässä alue rajautuu parhaillaan rakenteilla olevaan toimitilakortteliin.

4. Pekka Jylhän teos Tikkurilan aseman pohjoisessa alikulussa.

5. Nykytilassa tulevalla kampusalueella kasvaa vapaasti kylväytyneitä nuoria koivuja ja mäntyjä.

6. Uutta asuntorakentamista Jokiniemessä..

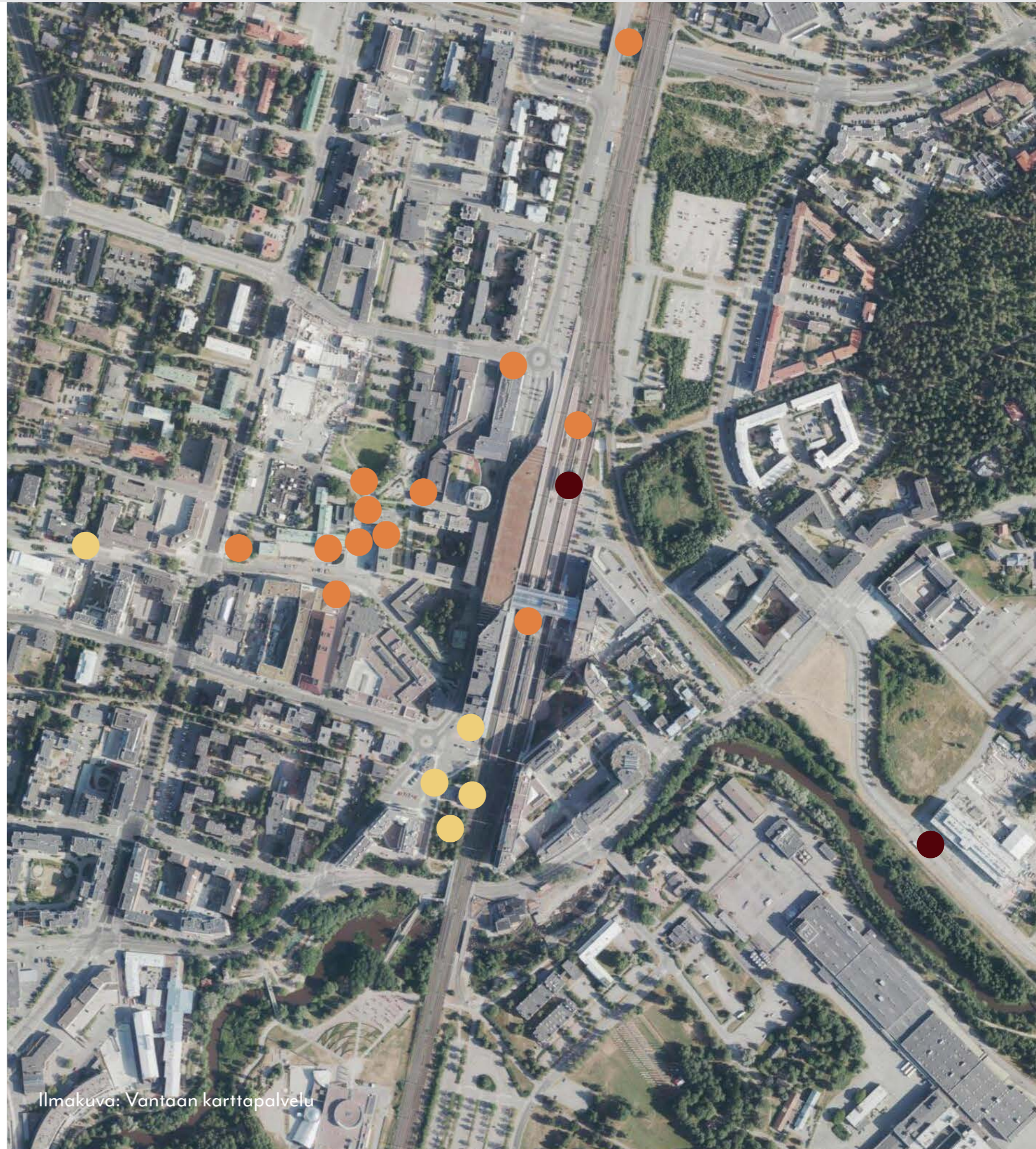
TIKKURILAN OLEMASSAOLEVAT JA TULEVAT TEOKSET

Tikkurilan keskustan alueelle sijaitsee lukuisia eri aikakausien taideteoksia. Alueella on useita veistoksia sekä erilaisia integroituja taideaiheita. Tikkurilaan on tulossa useita merkittäviä uusia taideteoksia tai teoskokonaisuuksia. Tikkurilan osaamiskampuksen taiteen sekä Vantaan ratikan taideohjelman myötä teoksia on tulossa myös pääradan itäpuolelle Jokiniemen alueelle.

Olevia teoksia Tikkurilan alueella

Tulevia teoksia Tikkurilan alueella

Mahdollisia taiteen paikkoja ratikan reitin varrella ja pysäkkiympäristöissä

Ilmakuva: Vantaan karttapalvelu

TIKKURILAN OSAAMISKAMPUKSEN TAITEEN TAVOITTEET

Taidekonseptityön alussa taiteelle laadittiin tavoitteet. Tässä työssä käytettiin avuksi ennakkoon saatuja vastauksia konsulttien sähköpostilla lähetettämiin kysymyksiin sekä hyödynnettiin aloituspalaverissa esille nousseita tavoitteita.

Tavoitteista pidettiin työpaja Vantaan kaupungintalolla syyskuussa 2023. Työpajaan osallistuivat Vantaan kaupungilta Mia Bungers, Ulla Boer, Satu Onnela, Maya Syrjälä, Pauliina Kaasalainen, Minna Leivo sekä Minna Alanko. Tikkurilan lukiosta työpajaan osallistui kolmannen vuoden opiskelija Niko Juntunen. A -Insinööreiltä mukana oli Hamilkar Bergroth. Maanlumosta työpajaan osallistuivat Inari Myry sekä työpajan vetäjänä toiminut Kaisa Berry.

Työpajan jälkeen tavoitteet kiteytettiin.

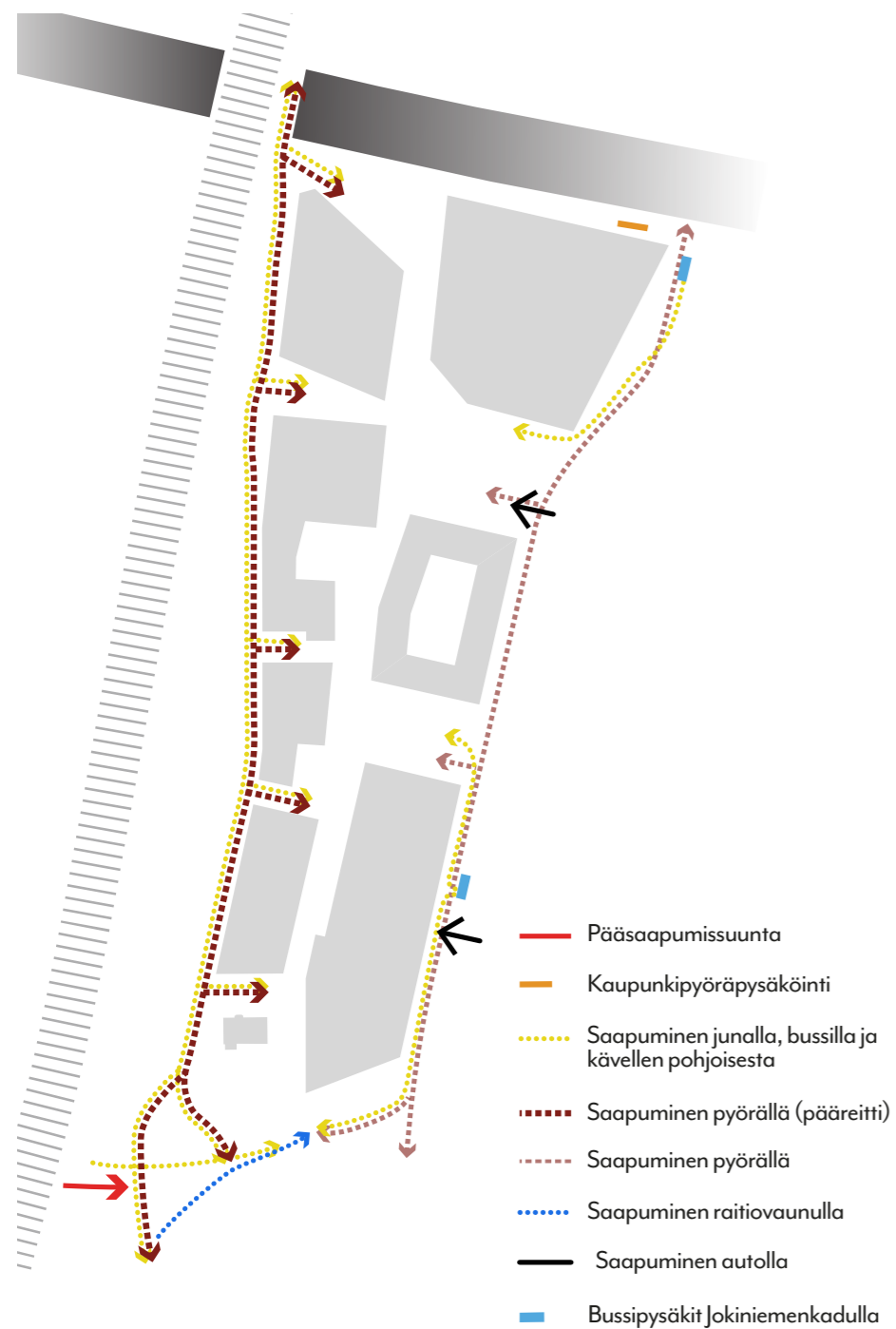
Taiteen tavoitteet ovat:

- 1. Luoda ja rakentaa alueen identiteettiä sekä toimia oppaana paikkaan. Tuoda esille Jokiniemen eri kerrostumia sekä virittää unelmoimaan tulevasta.**
- 2. Koota ihmiset yhteen viettämään aikaa. Alueen käyttäjät kokevat taiteen omakseen ja viihtyvät sen äärellä. Taide voi olla toiminnallista.**
- 3. Tarjota näkökulmia sekä ajateltavaa oppimiskampuksella oleskeleville sekä kutsua ihmettelemään ja tutkimaan. Taide kuvastaa meidän aikaamme.**
- 4. Teokset suunnitellaan siten, että niillä on pitkä elinkaari.**

ANALYYSIKAAVIOT

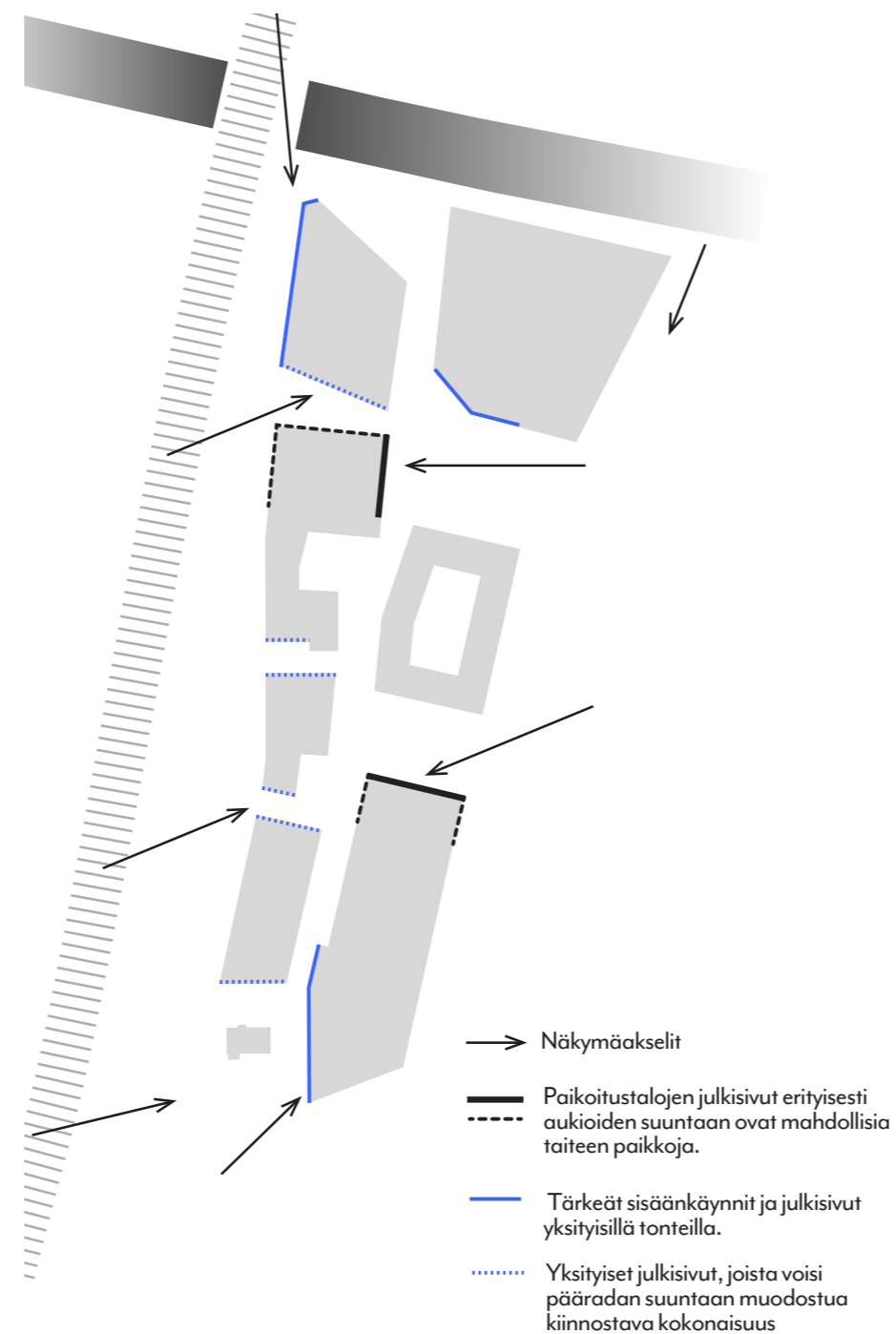
SAAPUMISET ALUEELLE

Osaamiskampuksen alue on hyvin saavutettavissa eri liikkumismuodoilla eri suunnista

TÄRKEÄT NÄKYMÄT JA JULKISIVUT

Alue tulee olemaan kaupunkikuvallisesti merkittävässä roolissa Tikkurilassa

LIITTYMINEN VIHERRAKENTEeseen

Viherrakenne pehmentää tilakokemuksia

TAITEEN LIITTYMINEN MAISEMA-ARKKITEHTUURIIN

Tikkurilan osaamiskampuksen aukoiden ja raittien teemat nousevat alueen maiseman historian ja nykyisyyden elementeistä. Maanlumo on laatinut maisema-arkkitehtonisen konseptin osana katujen, aukoiden ja puistojen yleissuunnitelmatyötä. Yleissuunnitelmatyötä Maanlumossa ovat tehneet Reeta Pellinen, Annalinda Paakkolanvaara, Kaisa Berry ja Krista Muurinen. Taidekonseptityö ja alueen maisema-arkkitehtoninen suunnitelma on tehty rinnakkain ja vuoropuhelussa keskenään.

Eteläinen akseli saa inspiraationsa vantaalaisesta kulttuurimaisemasta. Abiturentinaukion lehtipuut vahvistavat keskiakselin koivuteemaa. Aukiolle istutettavat puut kertovat tulevaisuudessa Jokiniemen alueen ruderaattivaiheesta. Pohjoisimpaan akseliin liittyvien aukoiden muotokieli muistuttaa harjumaisemasta sekä jääkauden jään muovaamasta voimasta. Kampusraitin hulevesipainanteet ovat muistumia peltosa-roista ja niiden pienpuuryhmät kuvastavat peltojen reunojen puiden ja pensaiden muotoja. Kampusraitin aukoiden hopeanharmaat pajut muistuttavat lehtiensä väreillä lyijytehtaan ajasta alueella. Grönberginraitin rouhea muotokieli saa inspiraationsa teollisesta menneisyydestä sekä rautatiehistoriasta.

Alueen taide nivoituu elimelliseksi osaksi aukioita, raitteja, puistomaisia tiloja, muureja sekä keskeisiä julkisivuja. Taideteokset voivat kertoa omalla tavallaan kunkin paikan eri kerrostumista tai ne voivat olla täysin omaehtoisia teoksia, jotka välittävät kyseisessä paikassa haluttua tunnelmaa ja toimintaa.

TAITEEN PAIKAT

VANTAAN TAIDEMUSEO ARTSIN KOKOELMATEOKSET

Kampusraitti (1-3)

1-3 taiteilijatahoa, enintään 3 teosta tai teoskokonaisuutta. Kampusraitilla sijaitsevat kampusalueen keskeiset teokset, jotka johdattavat raittia pitkin ja auttavat orientoitumaan alueella. Taiteen tärkein kohokohta sijaitsee Kampusaukiolla.

3. Kampusaukio, teos kutsuu ääreensä ja luokseensa, kokoava aihe (tärkein)
1. Saapuminen alueelle, kulkijaa johdattava aihe (2. tärkein)
2. Hulevesiaukio Kampusraitilla, kuljettava aihe (3. tärkein)

TONTEILLA TOTEUTETTAVA TAIDE JA ERIKOISSUUNNITTELU

Paikoitustalojen julkisivut (4)

Paikoitustalojen julkisivujen taide on luonteeltaan säästävää. Erityisen tärkeä on julkisivu Kampusaukion suuntaan. Suunnittelussa voi olla mukana taiteilija, mutta julkisivu voidaan toteuttaa myös laadukkaan arkkitehtuurin keinoin.

Abiturientinaukion eteläreunalla olevan kylmän paikoitustalon ensimmäisten kerrosten julkisivuissa käytetään kasvillisuutta, joka vahvistaa aukion rauhoittavaa ja elvyttävää tunnelmaa. Julkisivussa voi olla mukana taiteilija, mutta vihreä aihe voidaan toteuttaa myös arkkitehdin ja ympäristösuunnittelijan toimesta.

Huoltopihan muuri Jokiniemenkadulla (5)

Osaamiskampuksen rakennuksen huoltopiha Jokiniemenkadun suuntaan on tärkeä saapumisen paikka alueelle. Muurissa taide voi yhdistyä köynnöskasvillisuuteen.

TAIDETTA TUKEVA MUU ERIKOISSUUNNITTELU

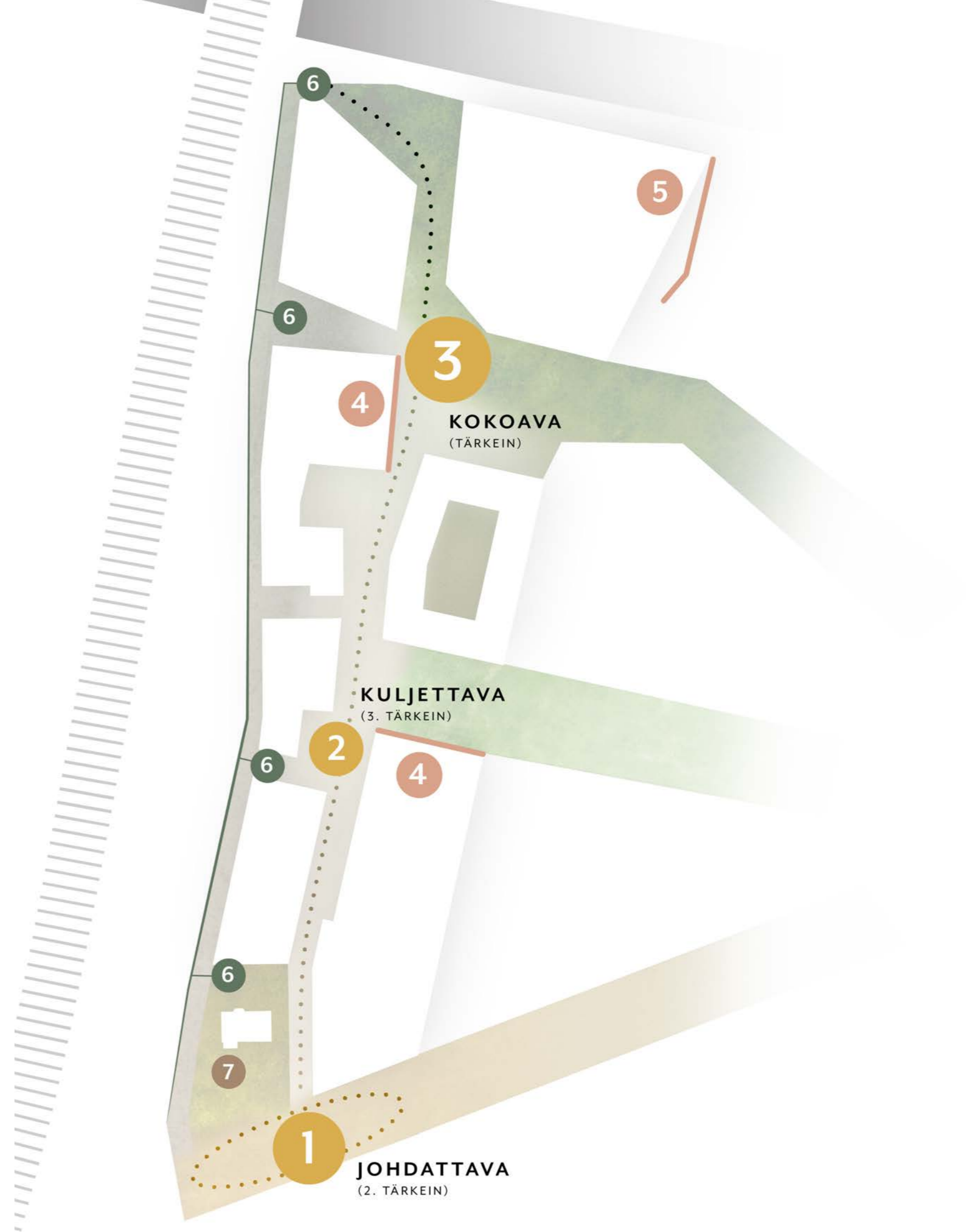
Grönberginraitti (6)

Grönberginraitille ja siihen liittyville pienille aukioille toteutetaan erikoiskiveyksiä/asfalttimaalauksia taiteen/erikoissuunnittelun keinoin.

KULTTUURISET TAIDEHANKKEET

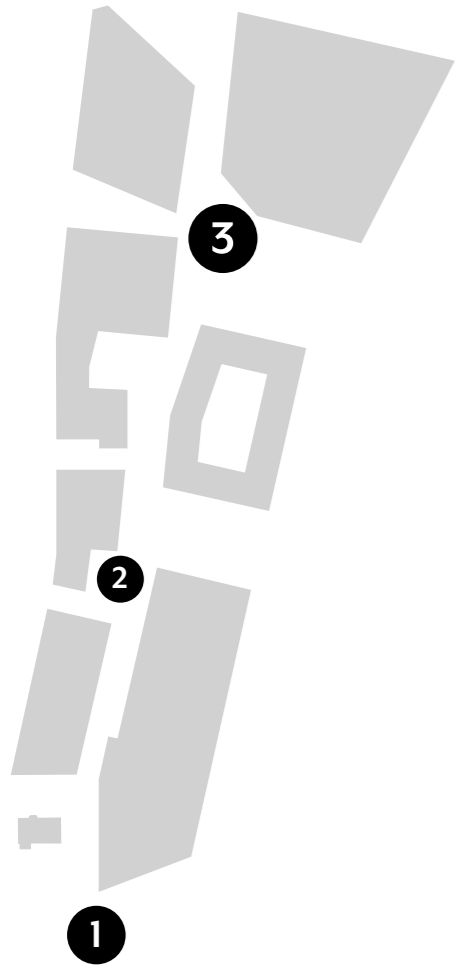
Villa Grönbergin puutarha (7)

Villa Grönbergin puutarha on mahdollisten kulttuuristen taidehankkeiden paikka. Puutarhaan luodaan paikkoja ja mahdollisuuksia alueen käyttäjien omille taidehankkeille ja projekteille.

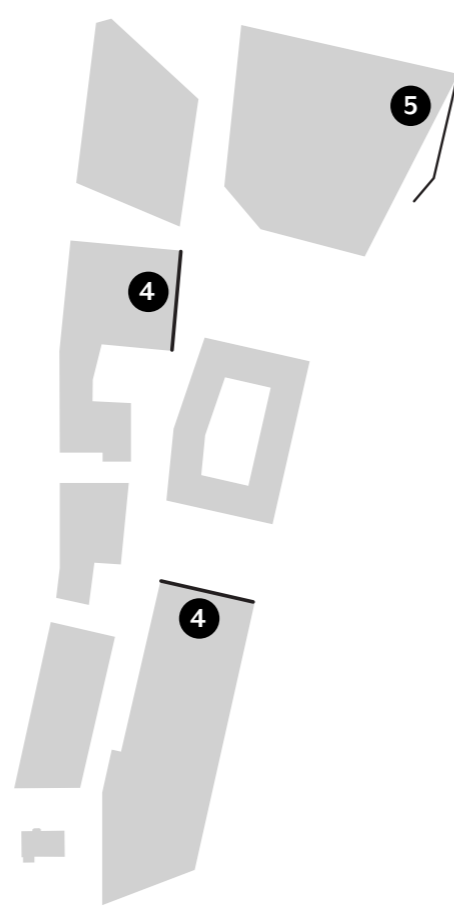
TAITEEN HANKINNAN JA HALLINNAN ROOLIJAKO

KAUPUNKI HANKKII, HALLINNOI JA YLLÄPITÄÄ. TEOKSET LIITETÄÄN VANTAAN TAIDEMUSEO ARTSIN KOKOELMAAN.

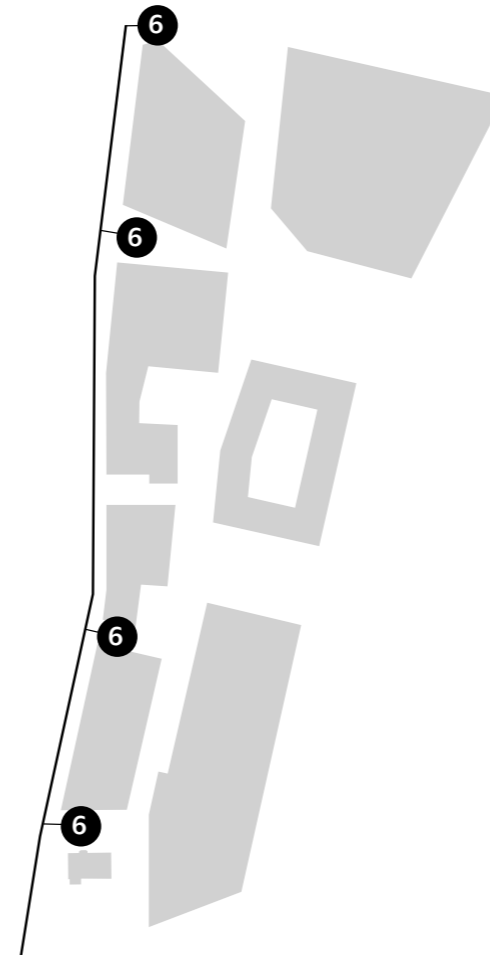
Alueen pääteosten 1-3 hankinnasta vastaa Kaupunkiympäristön toimialan palvelualue Kadut ja puistot. Valmiiden teosten hallinnasta vastaavat yhdessä Vantaan taidemuseo Artsi ja Kadut ja puistot -palvelualue. Teokset tulevat sijoittumaan julkiseen ulkotilaan Kampusraitilla ja sen varrella olevilla aukioilla.

KIINTEISTÖN OMISTAJA HANKKII, HALLINNOI JA YLLÄPITÄÄ. TAIDEMUSEO KOMMENTOI SUUNNITELMAA.

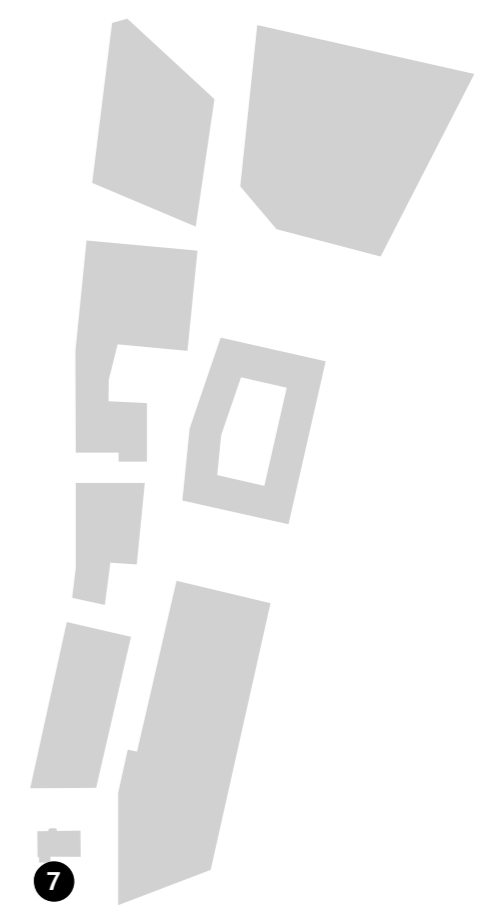
Alueelle tuleviin kiinteistöihin voidaan toteuttaa taidetta ja/ muotoilua julkisivuihin, sisäkäynteihin sekä sisätiloihin. Tässä työssä on tunnistettu tärkeimmät kiinteistöihin liittyvät teospaikat, jotka ovat kohdat 4 ja 5.

NÄMÄ KOHTEET LAADUKKAAN MUOTOILUN / MAISEMA-ARKKITEHTUURIN KAUTTA.

Grönberginraitille pyritään toteuttamaan raitin ja siihen liittyvien julkisten aukoiden yhteyteen katu ympäristön erikoissuunnittelun keinoin erikoiskiveyksiä ja/tai valaistusta. Nämä eivät tule olemaan osa taidemuseon kokoelmaa.

OPTIO: KULTTUURINEN TAIDEHANKE JONKA TOTEUTTAMINEN RIIPPUU SIITÄ, LÖYTYYKÖ YLLÄPITÄVÄ TAHO JA RAHOITUS.

Villa Grönbergin puistoon voidaan toteuttaa erilaisia taideprojekteja erilaisia taideprojekteja, mikäli niille löytyy toteuttava taho ja rahoitus. Taidemuseo ei osallistu kulttuurisiin taidehankkeisiin.

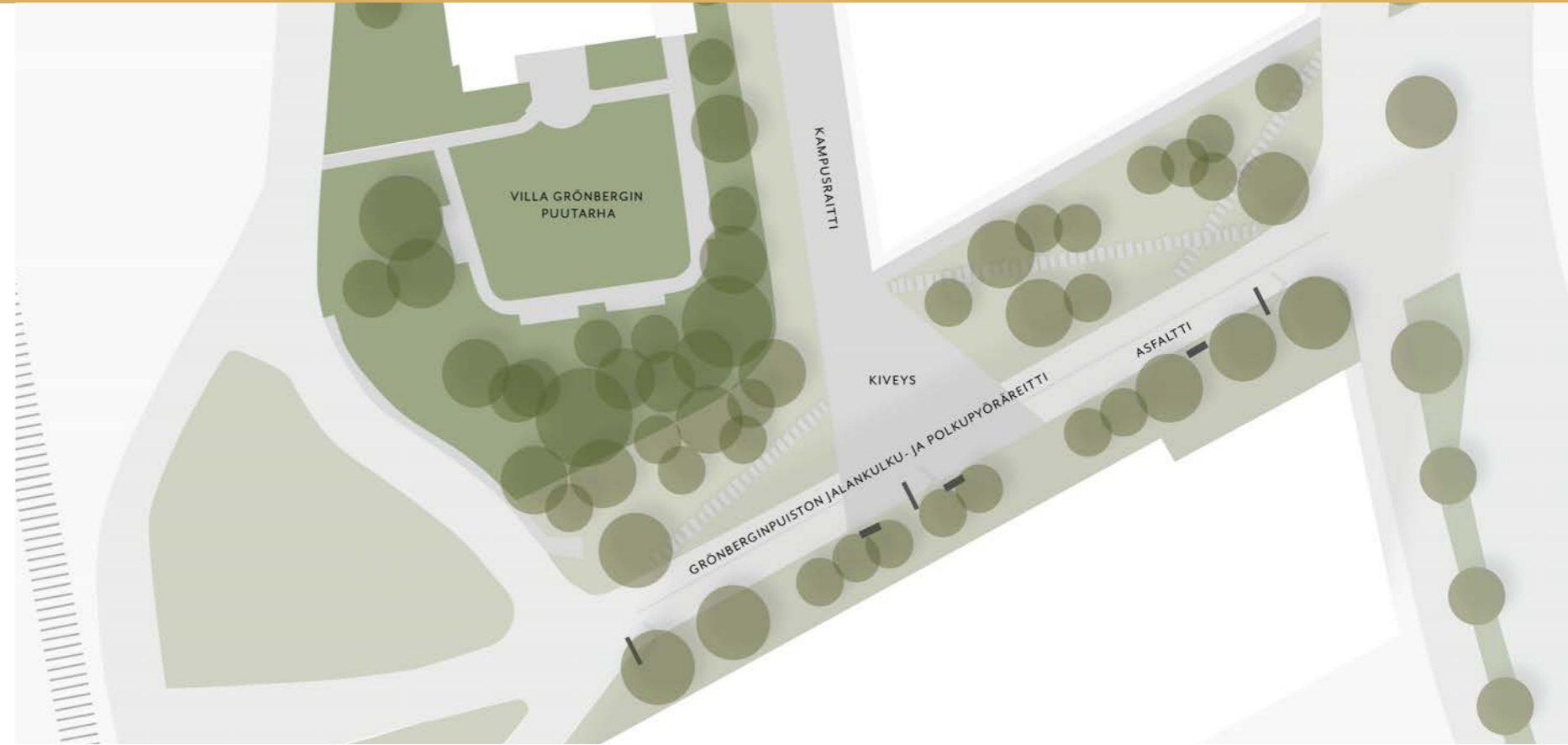
VANTAAN TAIDEMUSEO ARTSIN
KOKOELMATEOKSET

TAIDE SAAVUTTAESSA ETELÄSTÄ

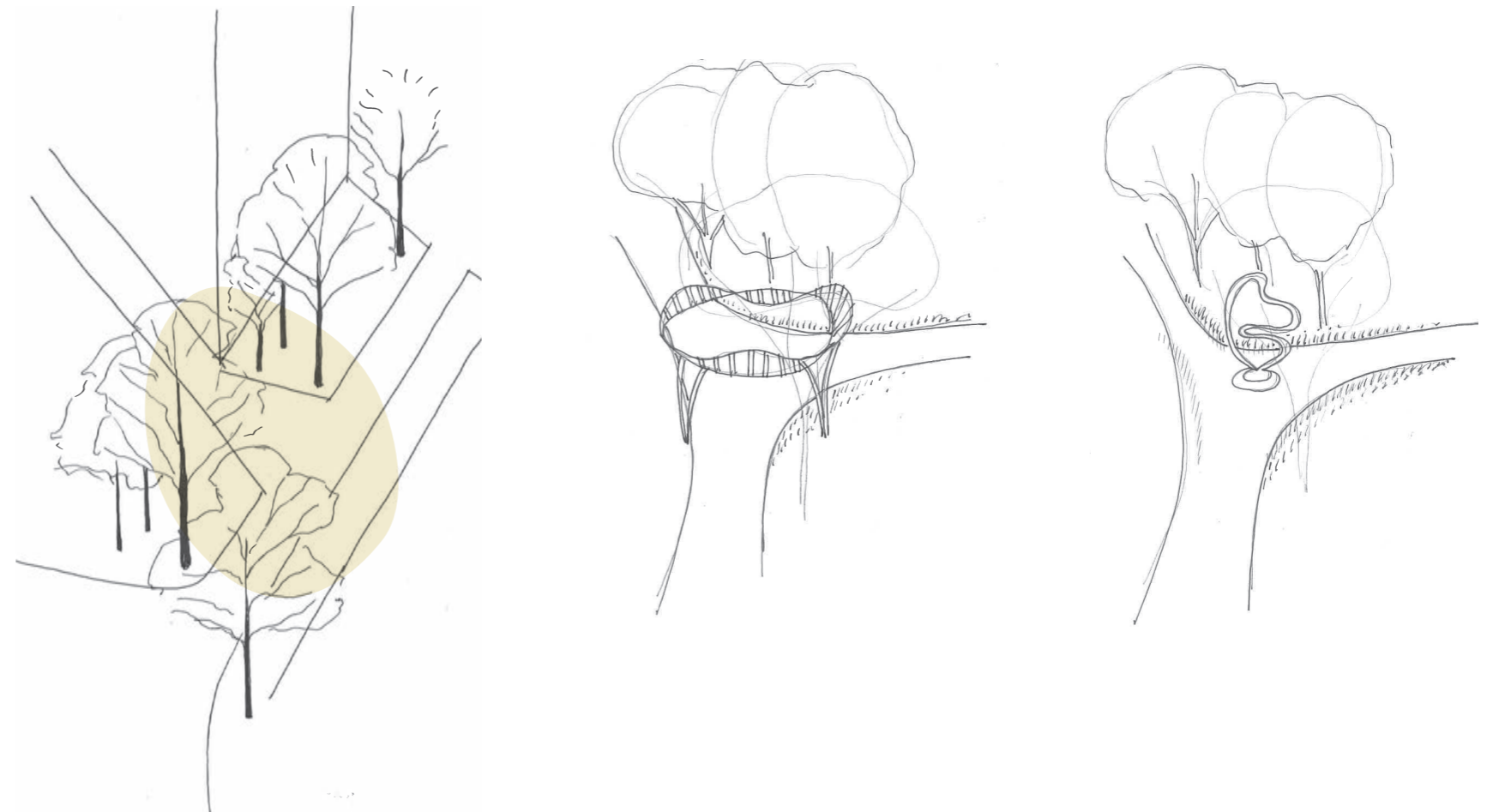
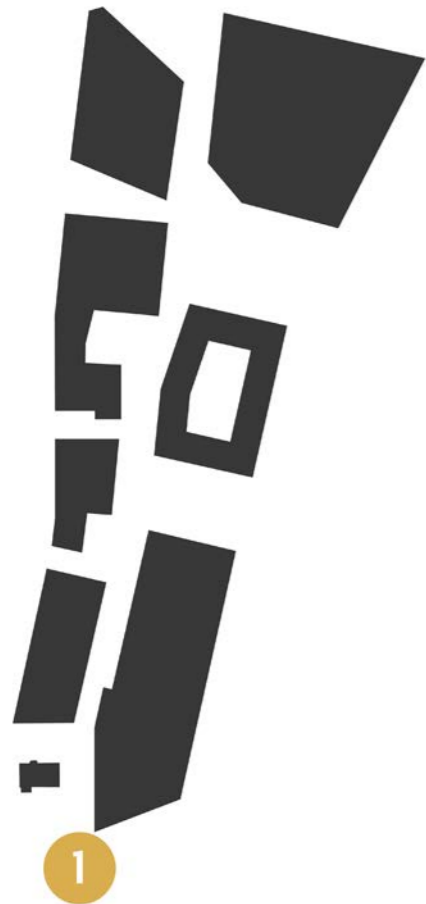
Porttimaisella, pergolamaisella tai muuten maantasosta nousevalla taideaiheella merkitään saapuminen Tikkurilan suunnasta juna-asemalta sekä tulevalta raitiotiepysäkiltä kampusalueelle. Teos tai teoskokonaisuus johdattaa alueelle sekä toimii orientoivana elementtinä. Teoksen on tarkoitus herättää mielenkiinto ja uteliaisuus aluetta kohtaan. Teos on etelästä saavuttaessa ensimmäinen ehdotetuista teospaikoista Kampusraitin varrella.

Taide yhtensovitetään jo laadittuihin katujen ja puiston rakentamissuunnitelmiin sekä valaistussuunnitelmiin ja tarvittaessa suunnitelmia päivitetään.

Teema: saapuminen, orientoituminen

Taideaihe voi sijoittua monella tavalla Grönbergin puiston kävelyn ja polkupyöräilyn reitin yhteyteen.

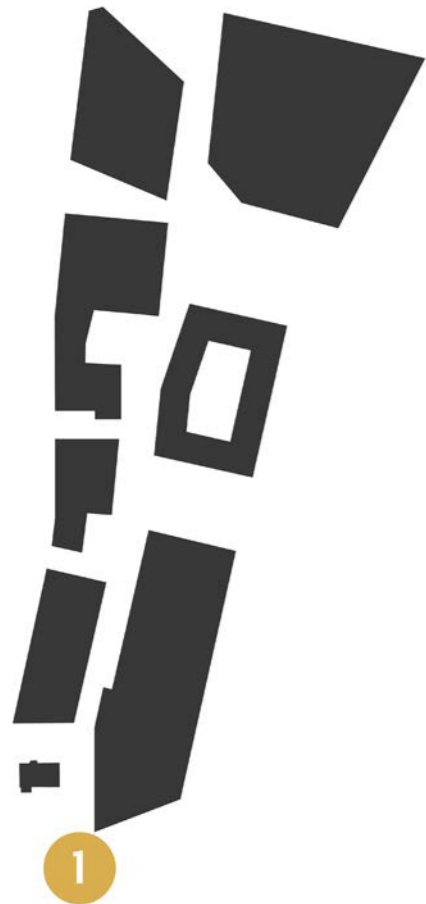

TAIDE SAAVUTTAESSA ETELÄSTÄ

Teos tai teoskokonaisuus voi sijoittua monella tavalla Grönberginpuis-
ton jalankulun ja polkupyöräilyn reitin ympärille. Teoksen mitoituksessa
on huomioitava Kampusraitin huolto- ja pelastusajoneuvojen mitoitus.

Taiteilija voi lähestyä työtä monella eri tavalla. Viereiset teokset ovat
suuntaa-antavia esimerkkejä.

Teema: saapuminen, orientoituminen

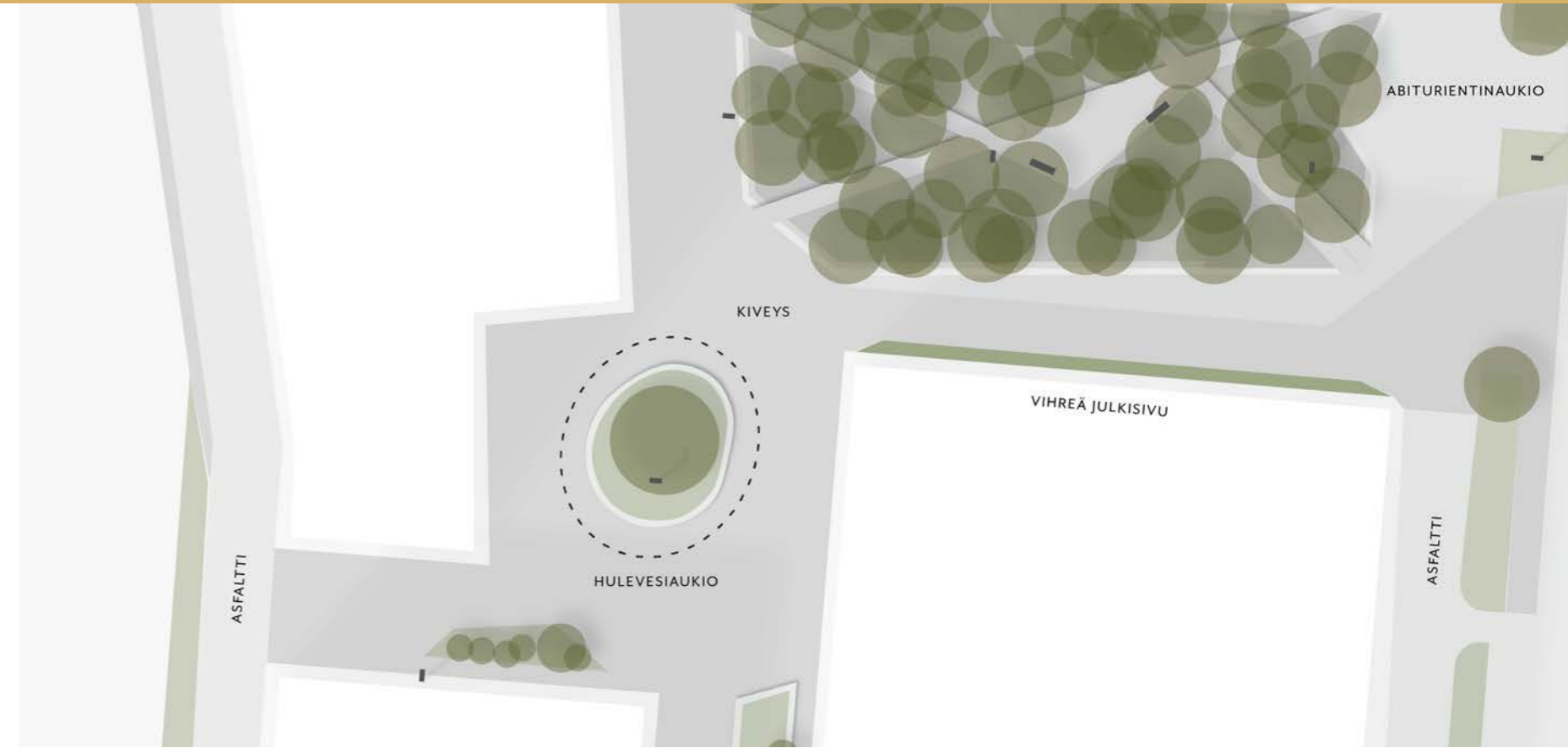
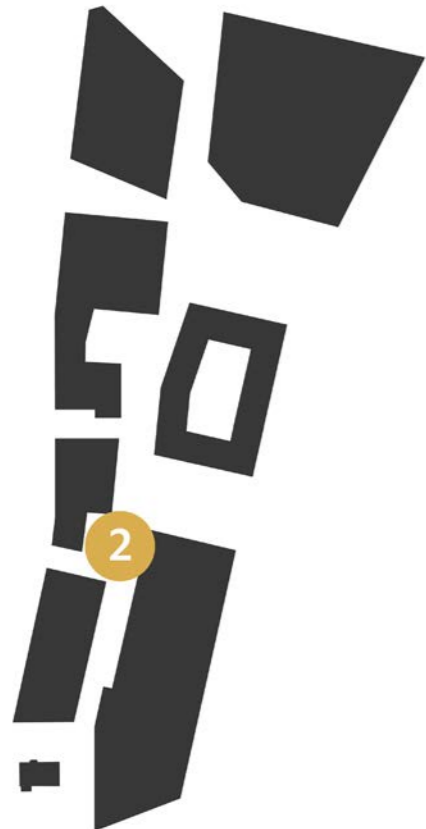

TAIDE OSANA HULEVESIAUKIOTA

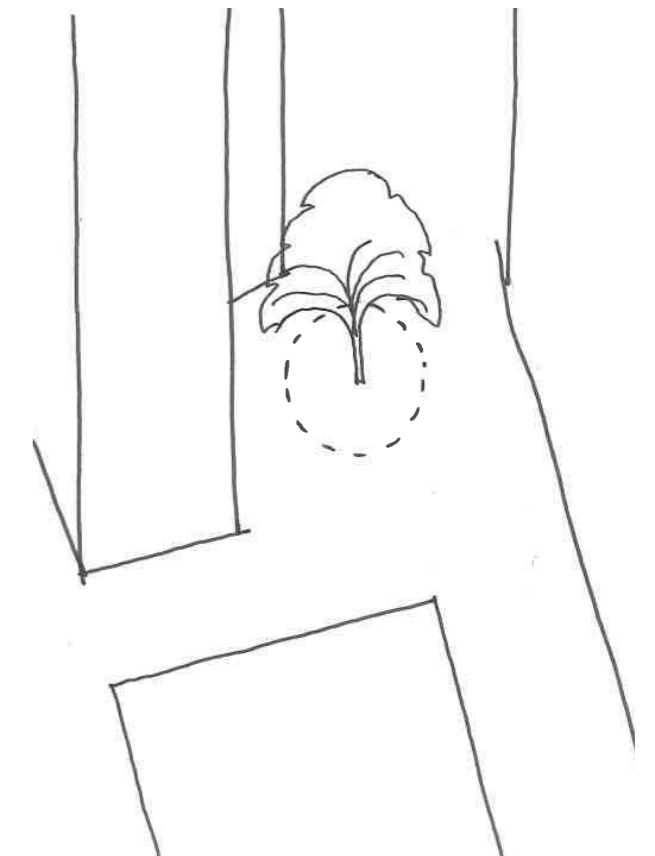
Kampusraitin varrelle tiiviiden rakennusmassojen keskellä taide sijoituu hulevesiaukiolle. Teos voi olla itsenäinen tai se voi integroitua tiivisti osaksi hulevesipainanteen ja aukiolle istutettavavan puun kokonaisuutta. Teos on toinen kolmesta teoksesta Kampusraitin varrella. Aukiolla taide voi olla myös ainakin osittain äänitaidetta, joka vahvistaa aukion vesiteemaa ja rauhoittavaa tunnelmaa. Hulevesiaukion painanteen vesimäärä vaihtelee sadannan mukaisesti.

Taide yhtensovitetään jo laadittuihin katujen ja puiston rakentamissuunnitelmiin sekä valaistussuunnitelmiin ja tarvittaessa suunnitelmia päivitetään.

Teema: rauhoittuminen, veden liike ja vedenkiertokulku

Hulevesiaukiolle istutettava puu voi liittyä osaksi taidekokonaisuutta.

TAIDE OSANA HULEVESIAUKKIOTA

Kampusraitin varrelle tiiviiden rakennusmassojen keskellä taide integroituu hulevesiaukioon. Teoksessa voidaan käyttää luonnonelementtejä osana taidekokonaisuutta.

Taiteilija voi lähestyä työtä monella eri tavalla. Viereiset teokset ovat suuntaa-antavia esimerkkejä.

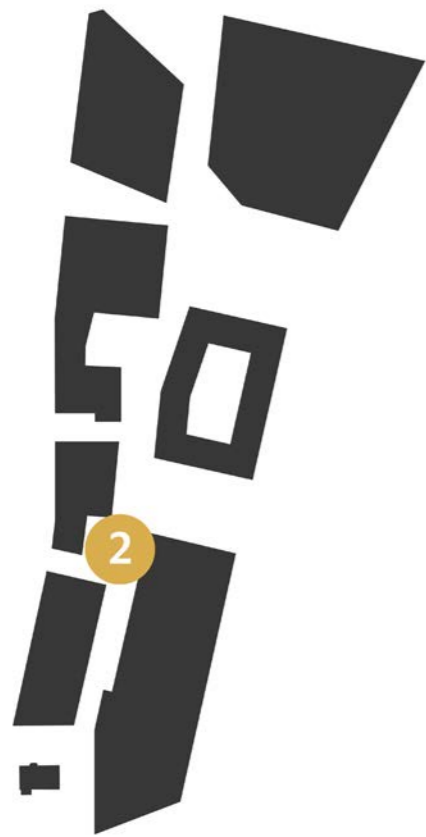
Teema: rauhoittuminen, veden liike ja veden kiertokulku

@Hannu Säilä ja Elisa Laine-Säilä

Kuva hulevesien keräysaltaasta Trondheimistä Norjasta

2

Kuvassa aukion istutus Hackesche Höfe, Berliini.

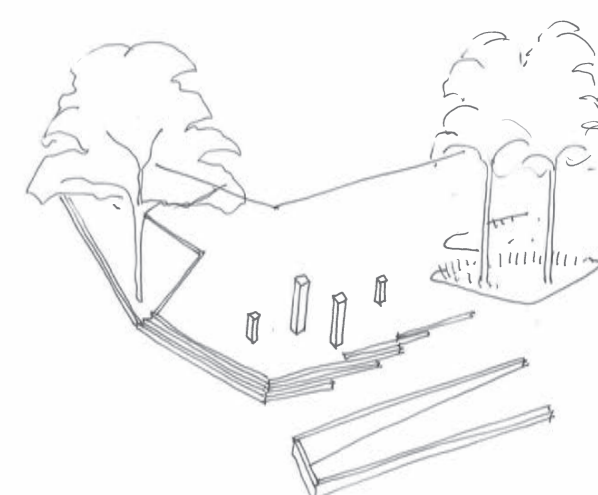
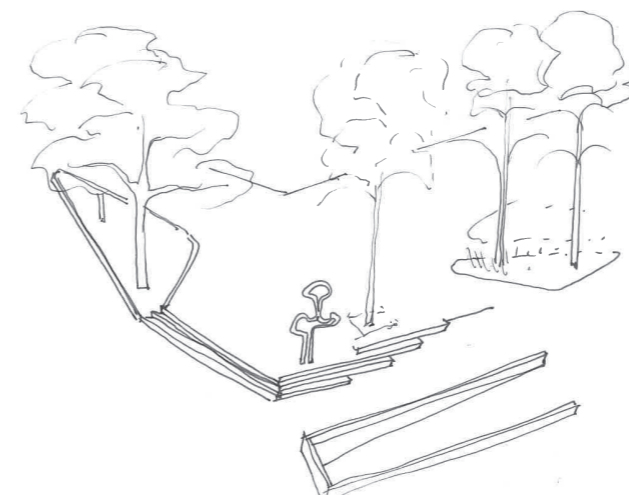
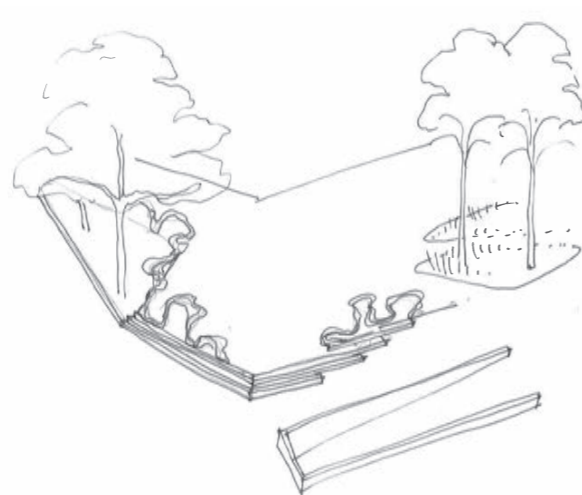
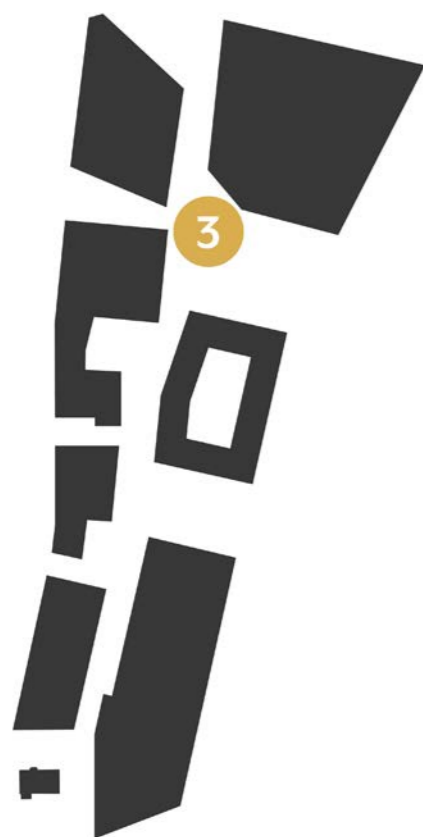
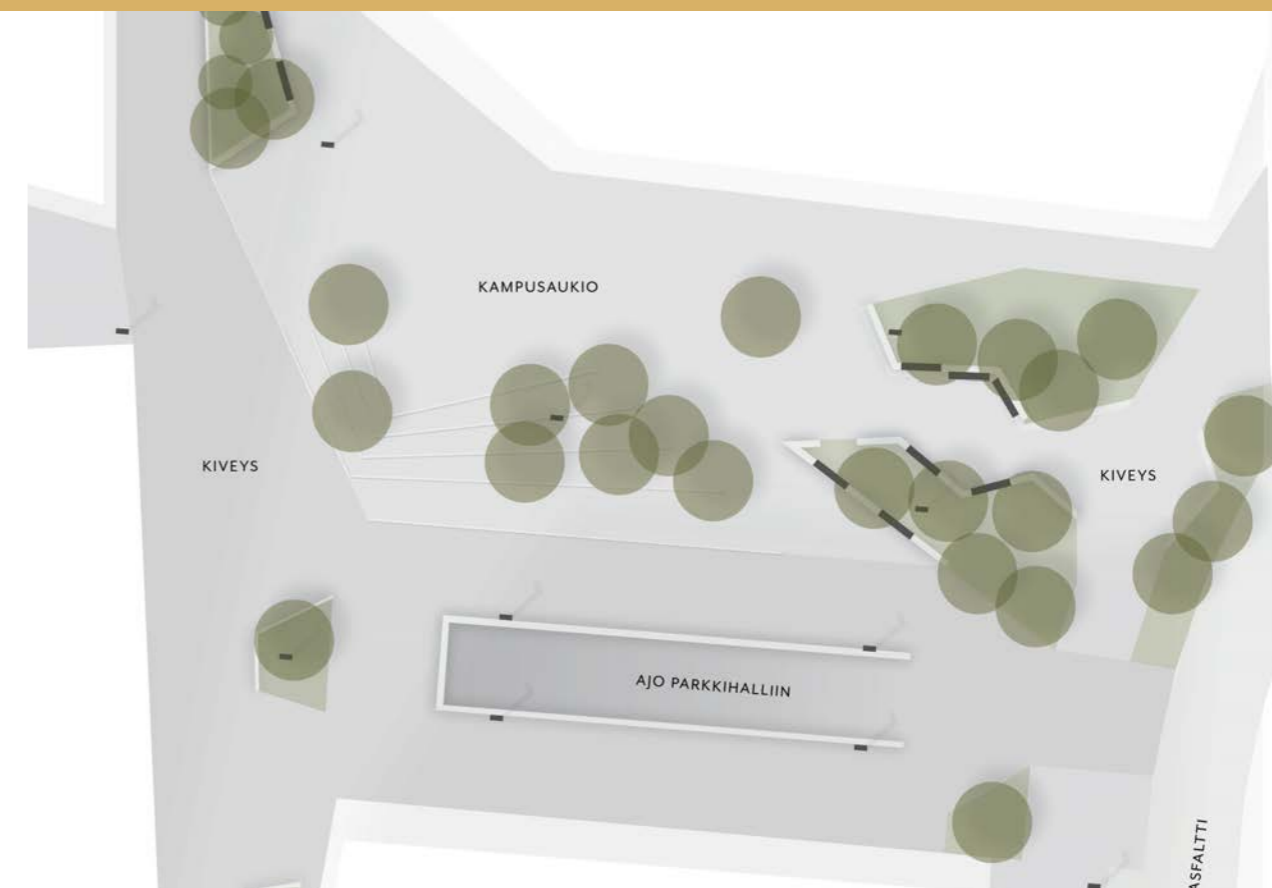

TAIDE OSANA KAMPUSAUKIOTA

Kampusaukio on alueen tärkein kokoontumisen paikka, jossa sekä taiteen että maisema-arkkitehtuurin osalta huomioidaan sen luonne aktiivisena tapahtuma-aukiona ja kohtaamisen paikkana. Alueen pääaukio, joka on koko alueen taiteen tärkein paikka. Aukion taiteesta olisi luontevaa järjestää taidekilpailu.

Taide yhteensovitetään jo laadittuihin katujen ja puiston rakentamissuunnitelmiin sekä valaistussuunnitelmiin ja tarvittaessa suunnitelmia päivitetään.

Teema: kohtaaminen, kokoontuminen, oppiminen, nuori energia

Kampusaukion taideaihe voi olla itsenäinen veistos tai se voi ottaa laajemmin haltuun aukiotilaa.

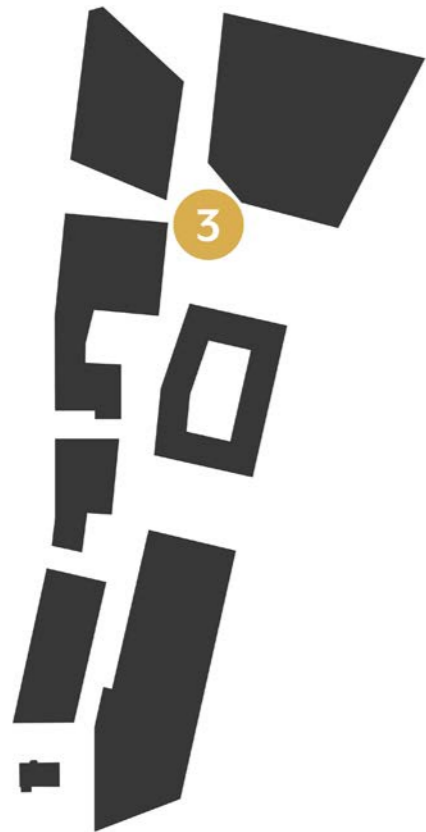
TAIDE OSANA KAMPUSAUKIOTA

Kampusaukion taideaihe on koko alueen taiteellinen kohokohta: teos tai teoskokonaisuus, jonka äärelle kokoonnutaan. Taideaihe voi ottaa tilaa haltuunsa. Se voi myös integroitua moniin eri aukion maisema-arkkitehtoniisiin elementteihin. Teokseen toivotaan liittyvän osa tai osia, jotka voi muodostua osaksi kampuksen perinteitä, kuten lakittaminen vappuisin.

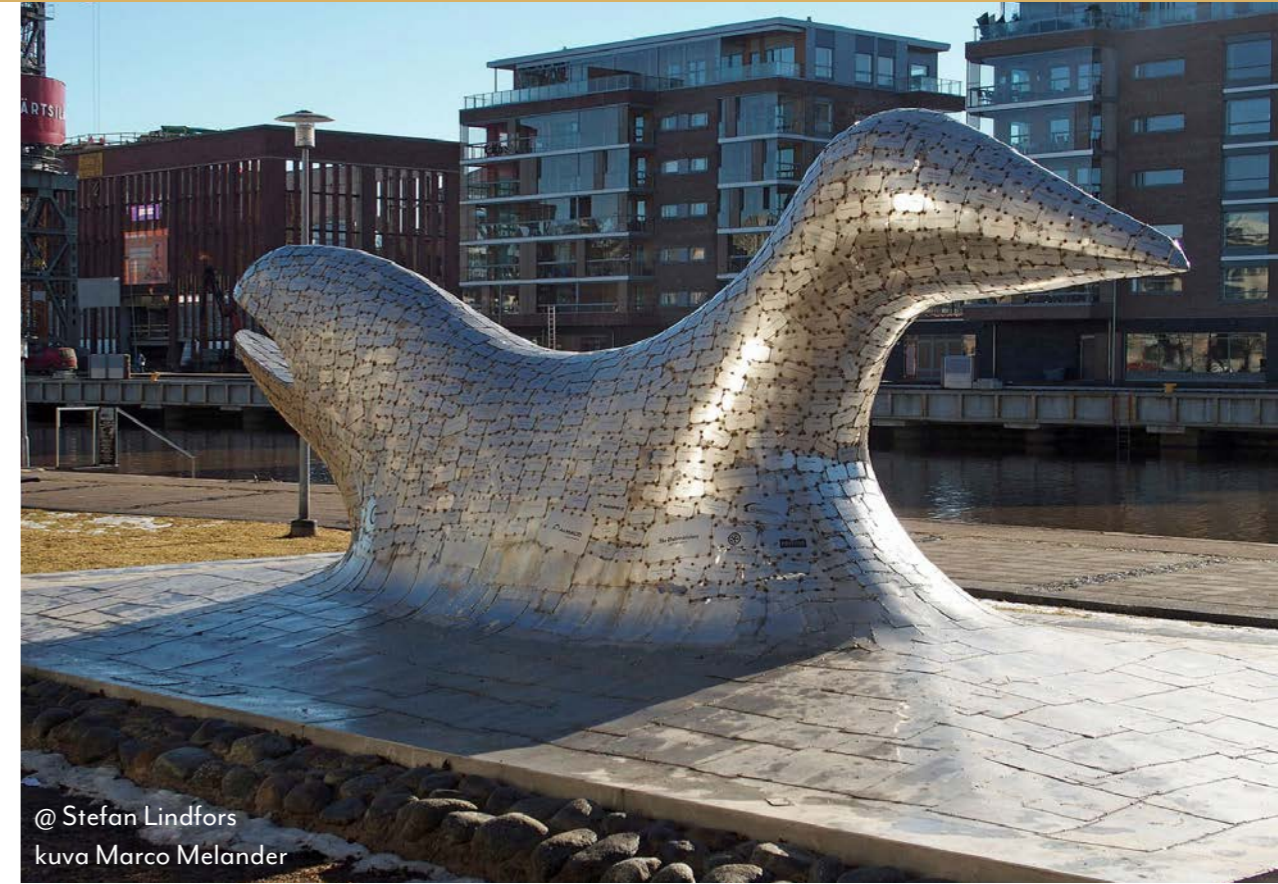
Teos on Kampusraitin kolmas teos etelän suunnasta saavuttaessa.

Taiteilija voi lähestyä työtä monella eri tavalla. Viereiset teokset ovat suuntaa-antavia esimerkkejä.

Teema: kohtaaminen, kokoontuminen, oppiminen, nuori energia

@Kim Simonsson, kuva Kim Simonsson

@Stefan Lindfors
kuva Marco Melander

@Tuuli ja Kivi Sotamaa

@Marjukka Korhonen

@Jacob Dahlgren

@Aimo Katajamäki, kuva: Aimo Katajamäki

KAMPUSAUKIO - KOKOAVA KESKUSAUKIO

Tikkurilan osaamiskampuksen alue tulee olemaan vilkkaan ja aktiivisen opiskelijaelämän sykkivä keskus, jolla opiskelee yhteensä noin 2600 eri ikäistä opiskelijaa. Tikkurilan lukio käyttää tällä hetkellä joutomaana olevaa Jokiniemen aluetta omissa vuosittaisissa perinnetapahtumissaan. Uuden alueen rakentumisen myötä nykyiset perinteet siirtyvät uuteen ympäristöön. Taide voi myös auttaa alueen uuden kulttuurin ja perinteiden luomisessa. Tavoitteena on, että Kampusaukiosta tulee vapputapahtumien paikka jonka taideaiheessa on elementti, joka voidaan lakittaa tai pukea (kuten esimerkiksi Seinäjoella Yrittäjä-Jussi-patsas).

Aukion yhteyteen sopivaan paikkaan voidaan sijoittaa myös ilmoitustaulu, julisteseinä tai osallistavaan viestien välitykseen liittyvä ”kangas”. Näin kampuksen opiskelijoiden vaihtuvat viestit voivat elävöittää katu- ja aukiotilaa. Ilmoitustaulu voidaan toteuttaa myös katutaiteen keinoin, eikä se tule kuulumaan Vantaan taidemuseo Artsin kokoelmaan.

Kuva: Pasi Pitkänen

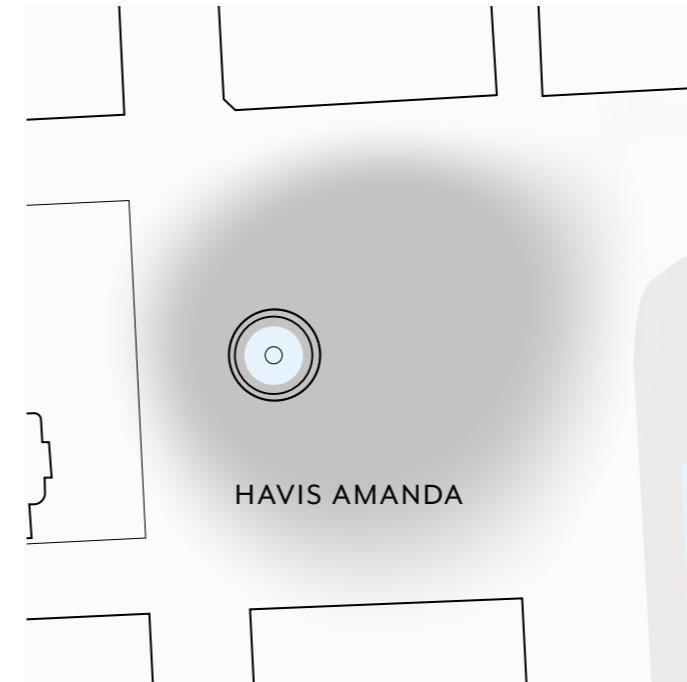
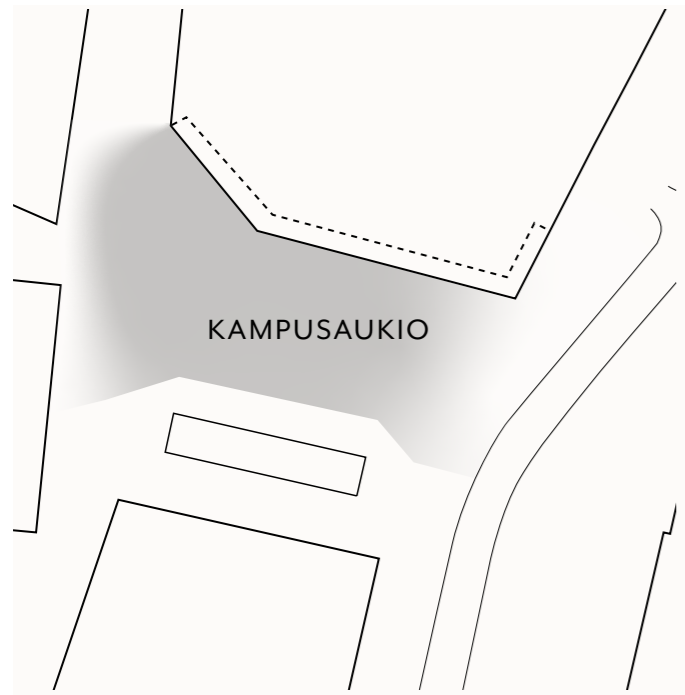

Tikkurilan lukiolaisia Jokiniemen alueella syksyllä 2023

Kuva: Unsplash / Mika Ruusunen

AUKIOIDEN MITTAKAAVAVERTAILU

Kampusaukiosta luodaan uusi keskeinen kokoontumisaukio Vantaalle, jonne opiskelijaelämään liittyvät vuosittaiset tapahtumat siirtyvät Tikkurilan keskustasta Kaupungintalon aukiolta.

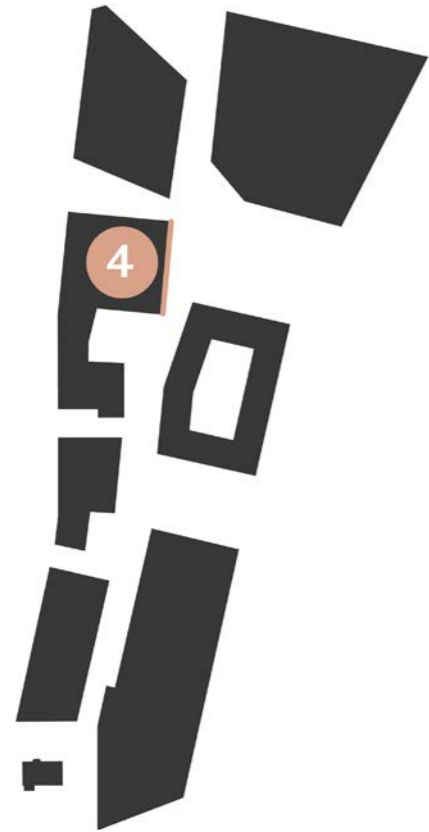
**TONTEILLA TOTEUTETTAVA
TAIDE JA ERIKOISSUUNNITTELU**

PAIKOITUSTALO KAMPUSAUKIOLLA

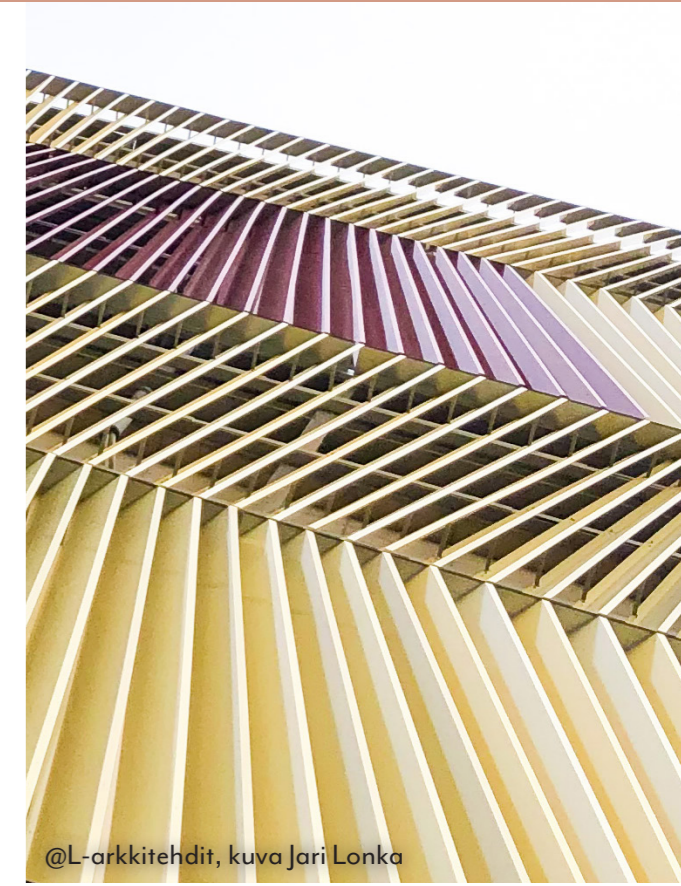
Paikoitustalon julkisivu erityisesti Kampusaukion suuntaan on aukion tunnelman kannalta tärkeä. Paikoitustalojen julkisivujen suunnittelussa taiteilija voi olla osana suunnittelutyöryhmää. Aukion fokusteos tulee olemaan Kampusaukiolla. Julkisivun taideaiheen tarkoitus on toimia säästävänä aiheena. Paikoitustalon julkisivu voidaan toteuttaa myös arkkitehtuurin ja muotoilun keinoin. Teokset eivät tule taidemuseon kokoelmiin. Tarvittaessa taidemuseo kommentoi suunnitelmia.

Työtä voi lähestyä monella eri tavalla. Viereiset kuvat ovat suuntaa-antavia esimerkkejä.

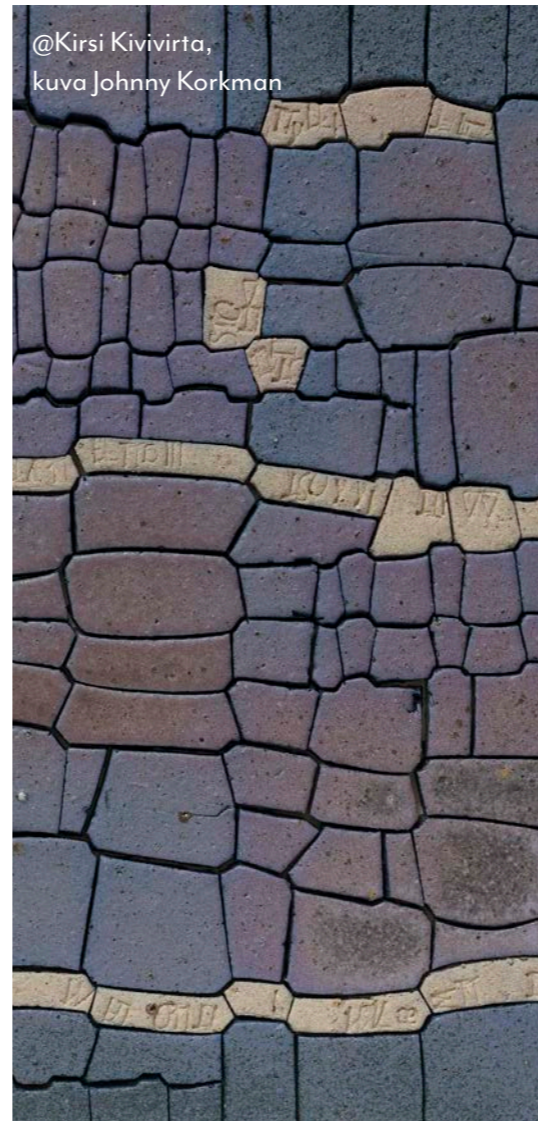
Teema: peltomaiseman rytmit

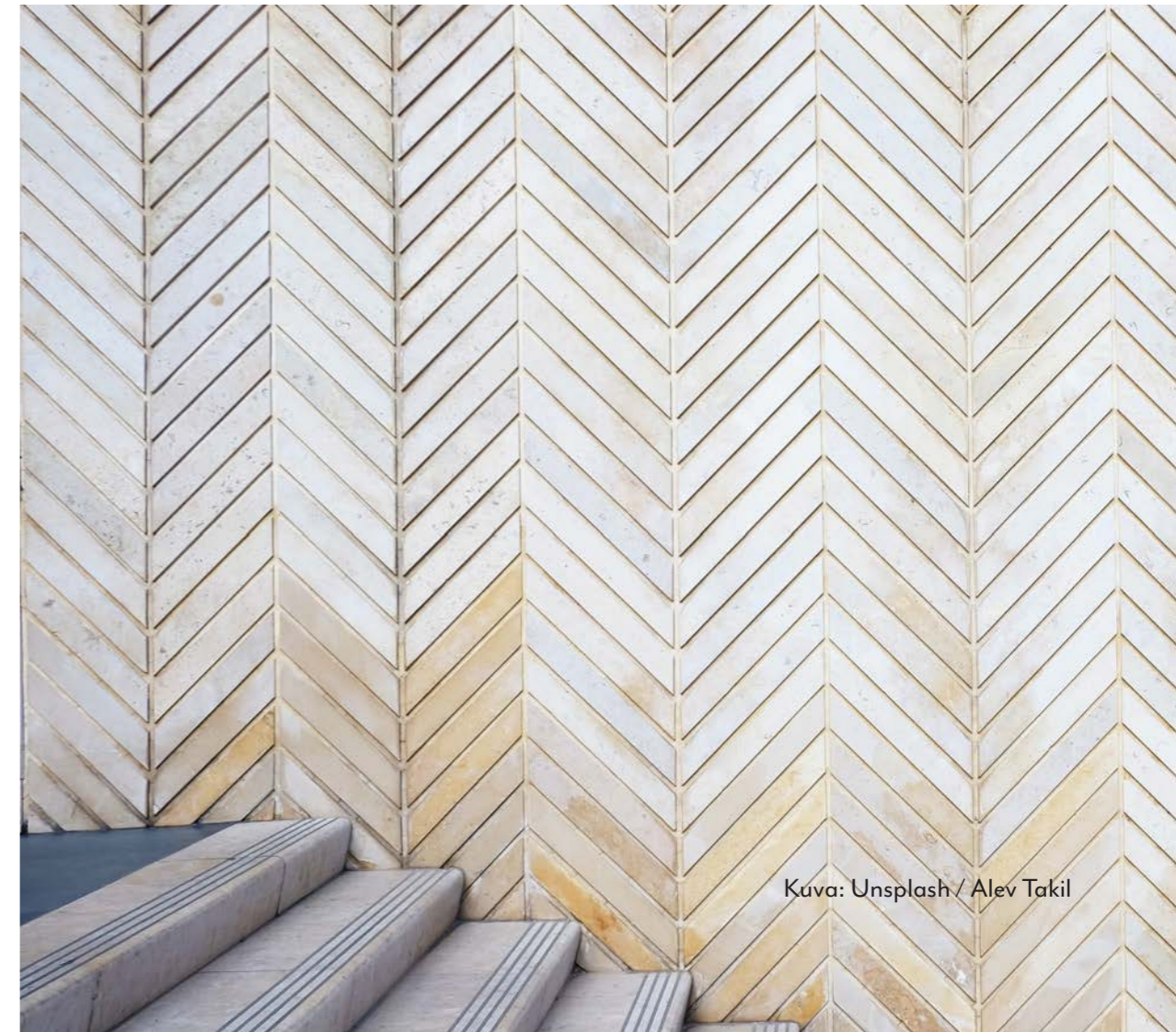
@Jenni Rope, kuva: Jenni Rope

@L-arkkitechdit, kuva Jari Lonka

@Kirsi Kivivirta,
kuva Johnny Korkman

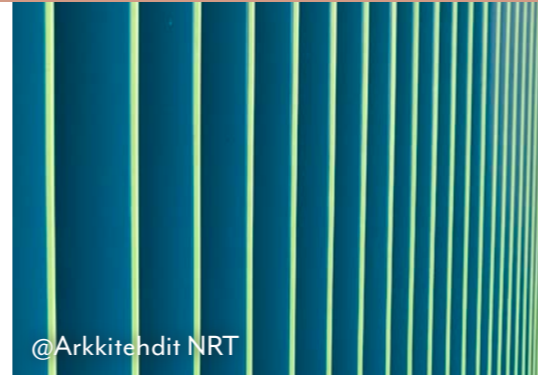
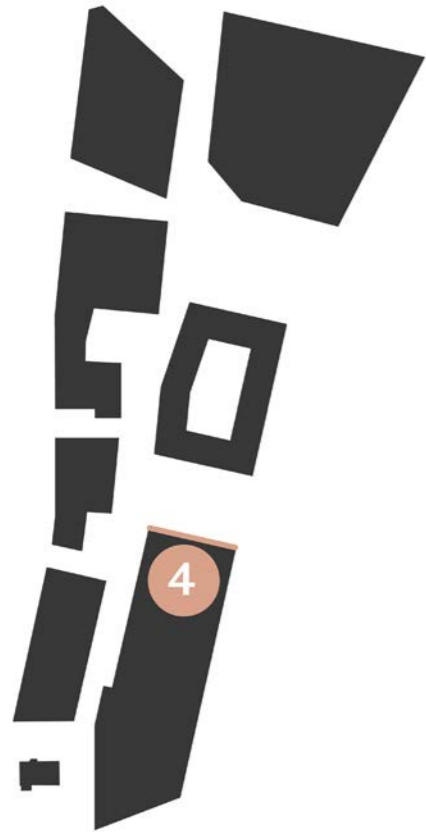
Kuva: Unsplash / Alev Takil

PAIKOITUSTALO ABITURIENTINAUKKIOLLA

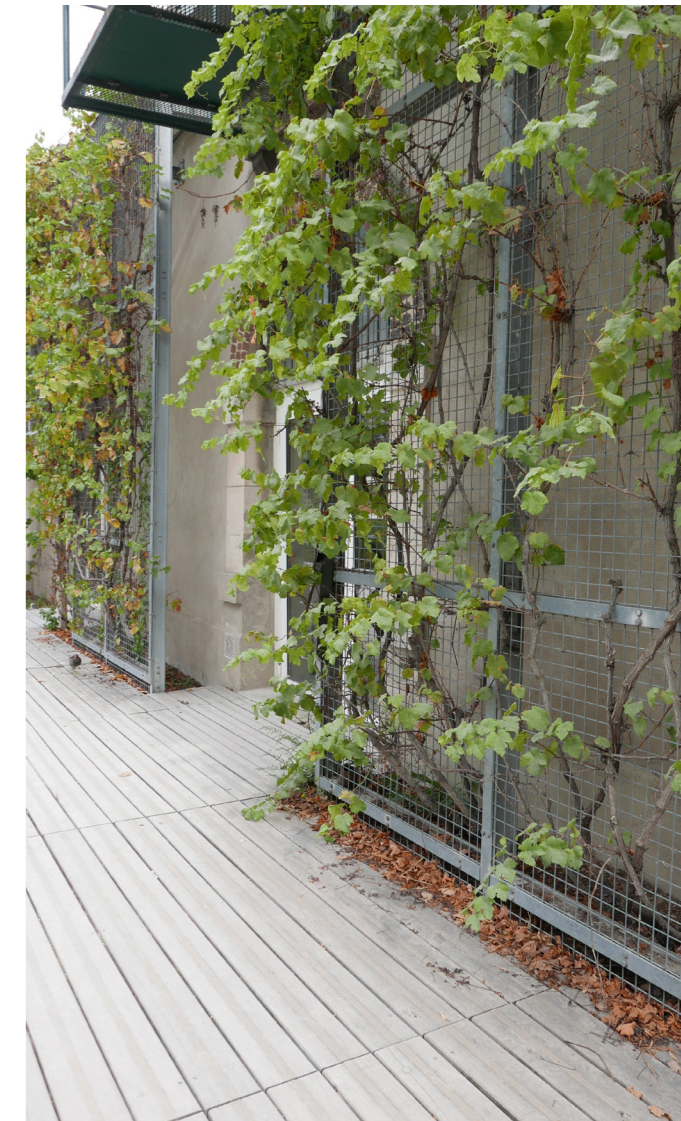
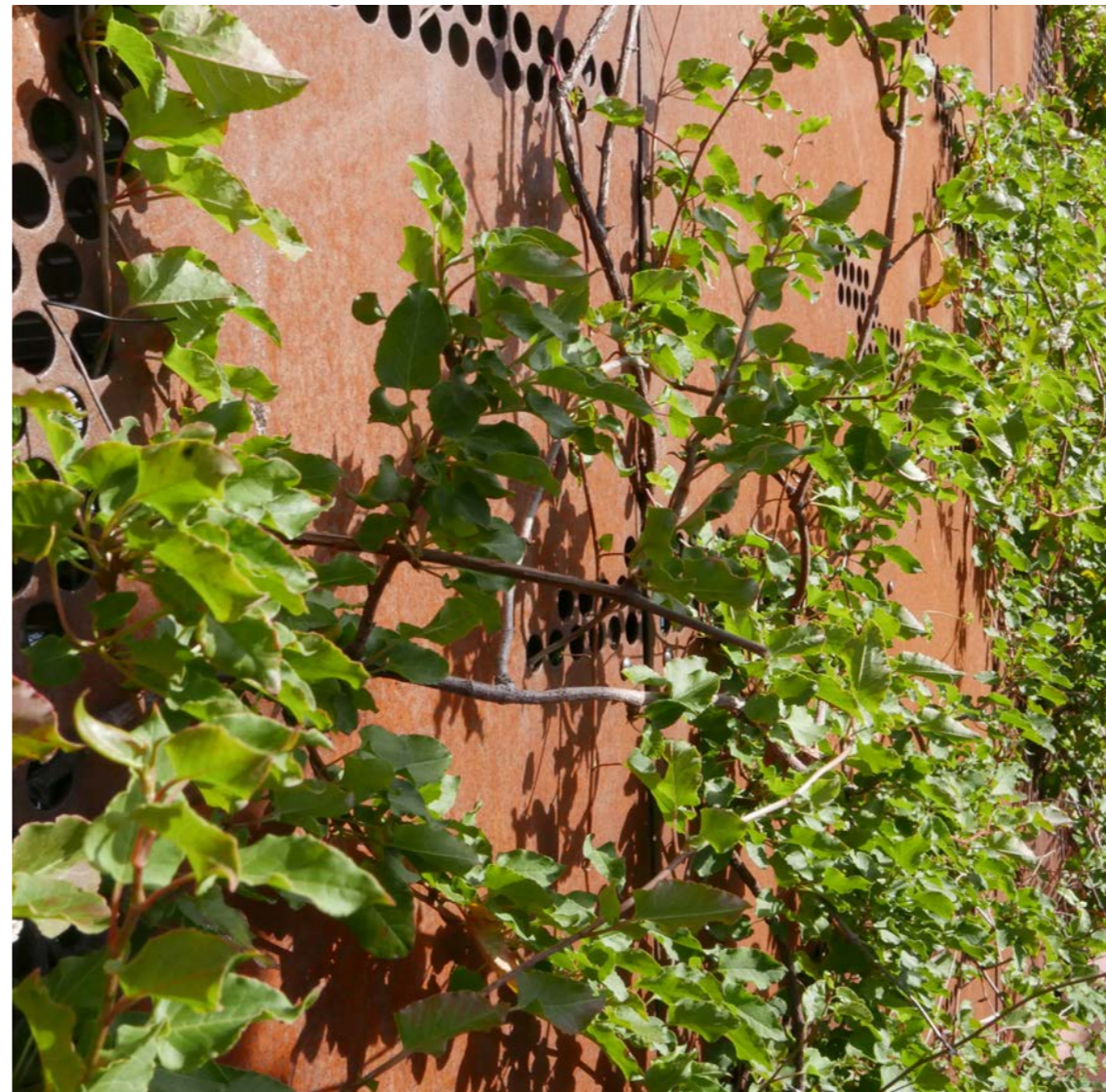
Abiturientinaukion tunnelmasta pyritään luomaan levollinen. Vaaleat koivut liittävätkin aukion Jokiniemenkadun toisella puolella olevaan akseliin ja ne muistuttavat alueen ruderaattivaiheesta. Puiden latvusto luo ylhäältäpäin näkösuojaa. Aukion eteläpuolella olevan kylmän paikoitushallin ensimmäisten kerrosten julkisivuihin integroidaan mahdollisuuksien mukaan köynnöksiä, jotka vahvistavat rauhallisen vihreää tunnelmaa. Julkisivun sommittelussa voi olla mukana taiteilija tai se voidaan toteuttaa arkkitehtuurin ja ympäristösuunnittelun keinoin.

Työtä voi lähestyä monella eri tavalla. Viereiset kuvat ovat suuntaa-antavia esimerkkejä.

Teema: rauhoittuminen

@Arkkitehdit NRT

HUOLTOPIHAN MUURI JOKINIEMENKADULLA

Jokiniemenkadun ja Valkoisenlähteentien risteyksessä oleva bussipysäkki on tärkeä saapumisen paikka erityisesti Valkoisenlähteentien pohjoispuolella olevaan Tikkurilan lukioon. Osaamiskampuksen rakennuksen huoltopihan ja Jokiniemenkadun välille on tulossa huoltopihan toiminnot piilottava muuri. Muuri on luonteva paikka taideaiheelle, johon voi yhdistyä myös kasvillisuuselementtejä.

Työtä voi lähestyä monella eri tavalla. Viereiset kuvat ovat suuntaa-antavia esimerkkejä.

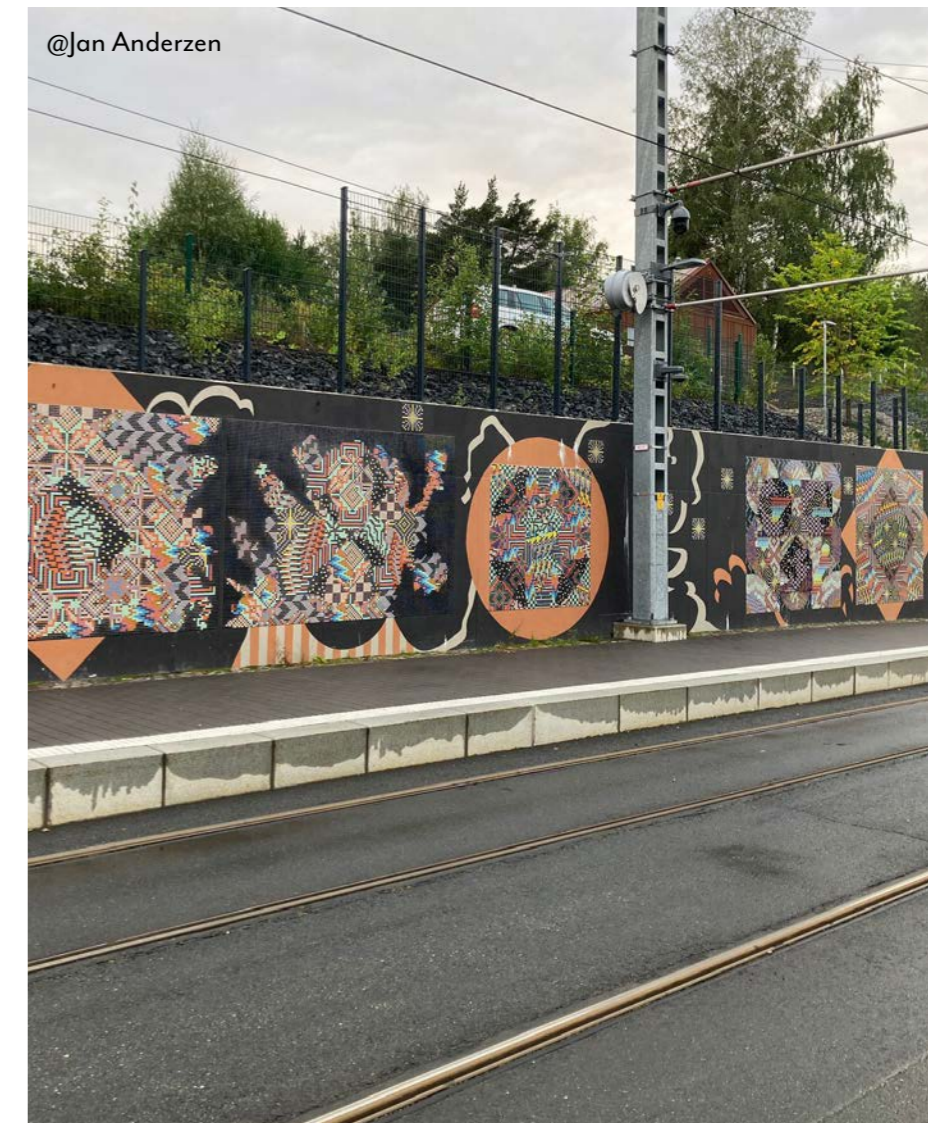
Teema: nuoruus, ilo, oppiminen

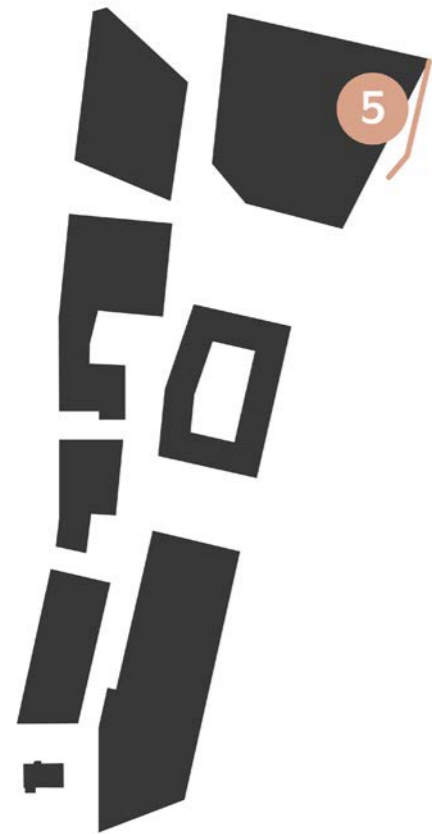
@AFKS

@Maisa Majakka

@Jan Anderzen

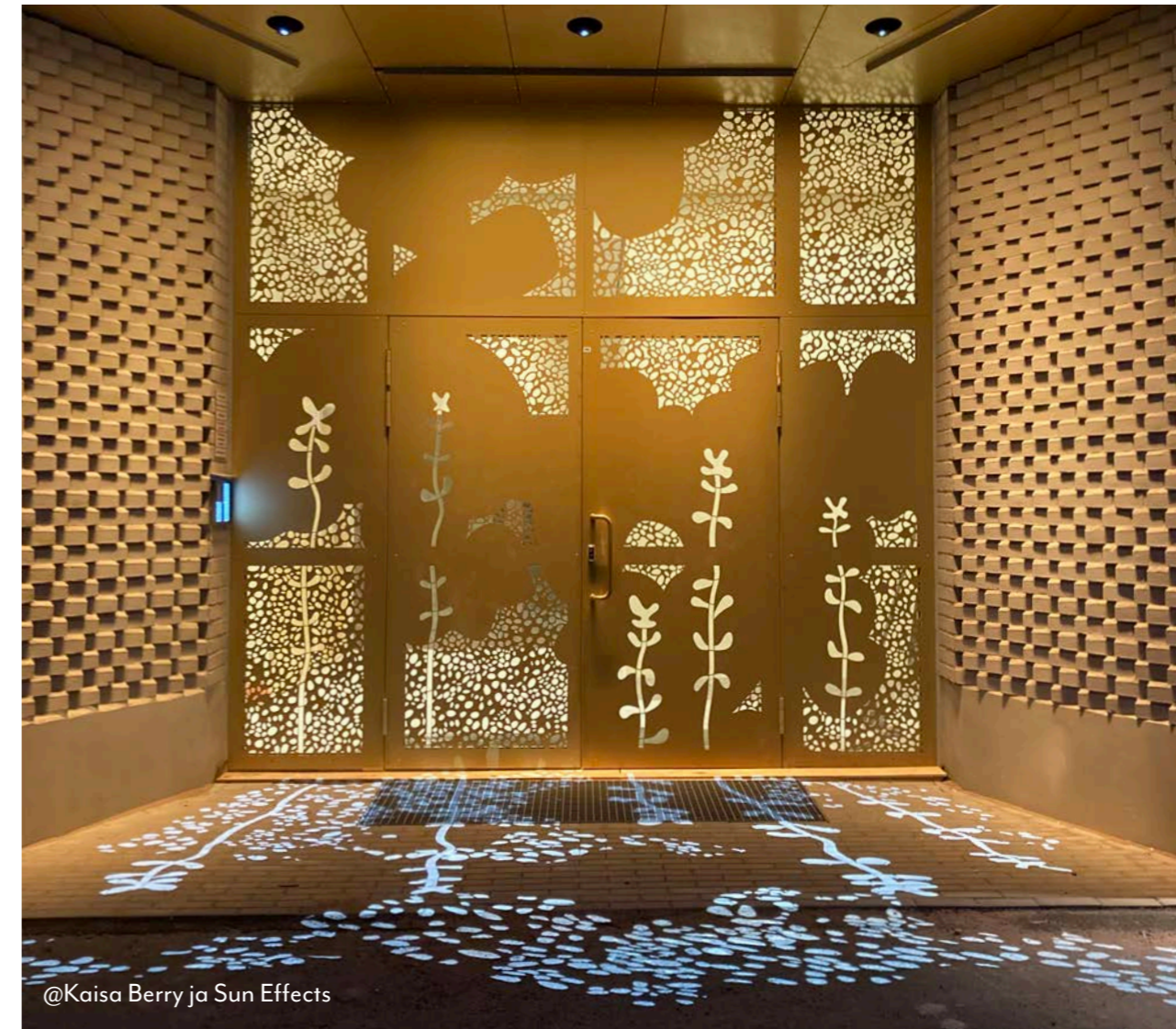
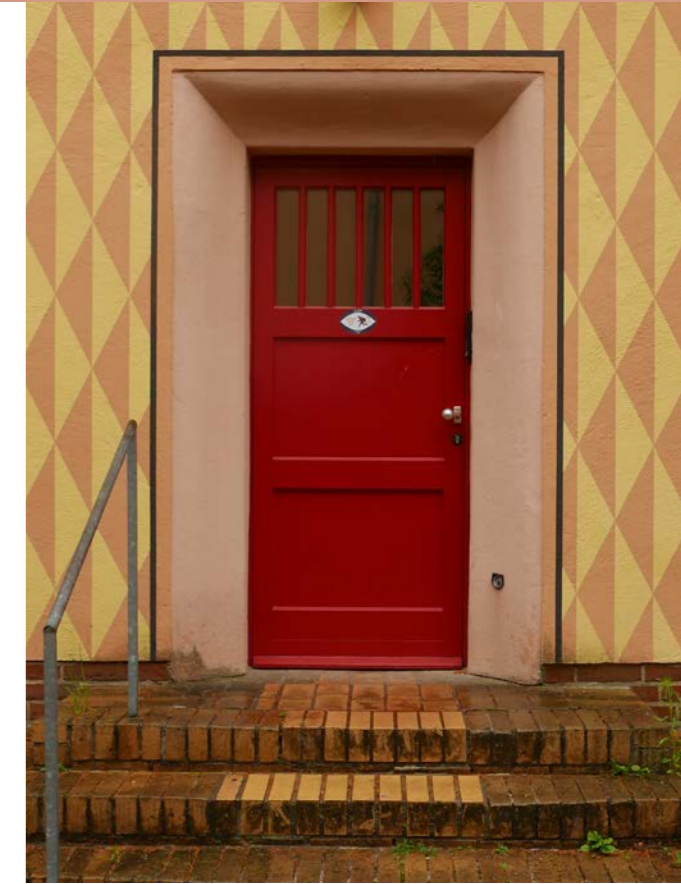
SISÄÄNKÄYNNIT

Tikkurilan osaamiskampuksella rakentaminen on suhteellisen korkeaa ja korttelirakenne on tiivistä. Rakennusten ensimmäisten kerrosten toiminnoilla ja arkkitehtuurilla voidaan vaikuttaa ihmisen kokemukseen alueesta merkittävästi ja tuoda inhimillistä mittakaavaa alueelle.

Yksityisille tonteille tulevat keskeiset sisäänkäynnit tulee suunnitella siten, että ne toimivat julkisivujen kutsuvina kohokohtina.

Sisäänkäynneistä luodaan taiteen ja suunnittelun keinoin oivaltavia ja ne voivat kertoa alueen teemoista. Niistä voidaan tehdä kutsuvia lämpimän sävyisellä valolla. Sisäänkäynneissä voidaan käyttää myös maavärejä ja inspiroitua alueen historiasta lyijyvalkoistehtaineen.

Sisäänkäynnit voi toteuttaa monella eri tavalla. Viereiset kuvat ovat suuntaa-antavia esimerkkejä.

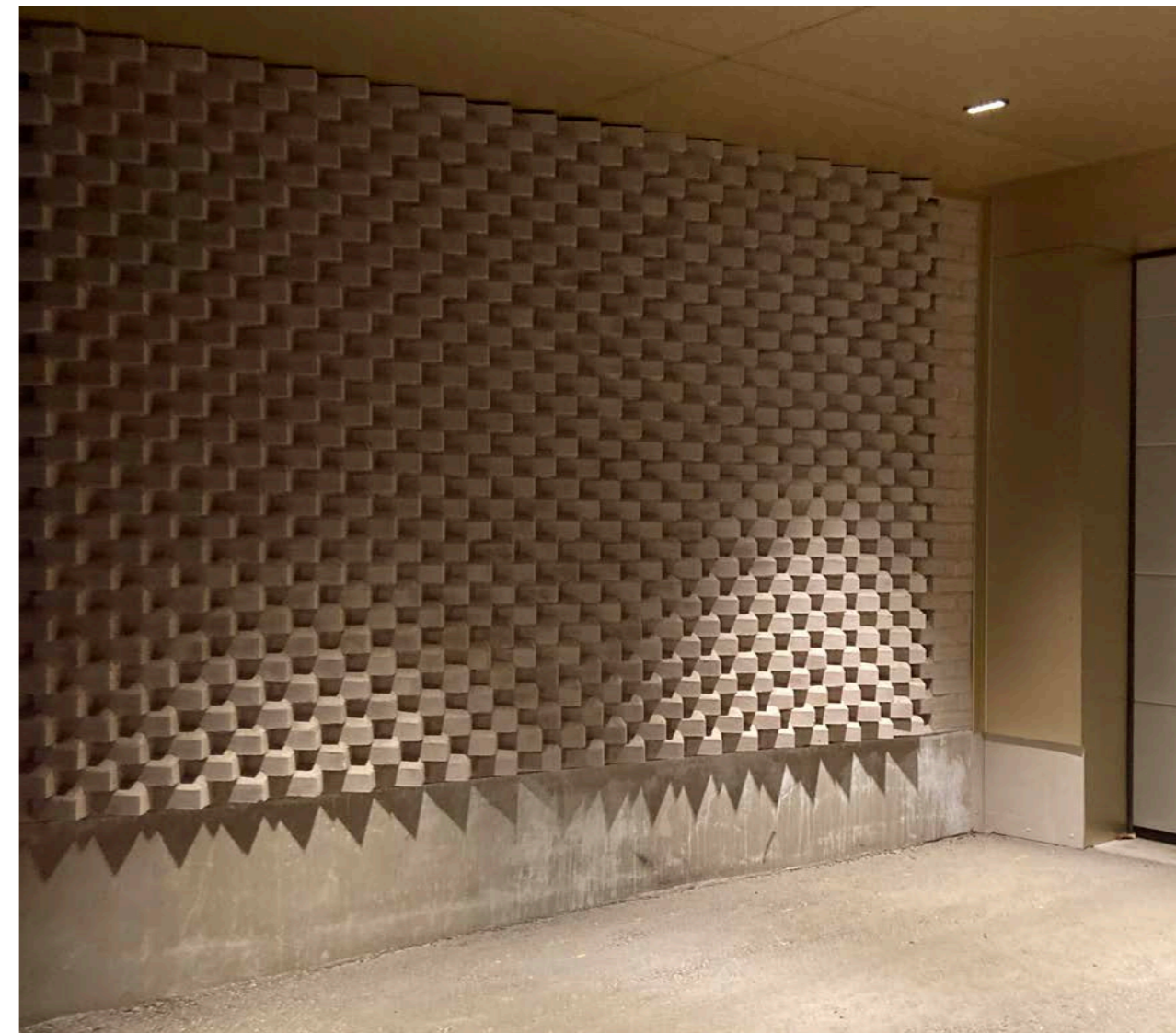

ENSIMMÄISEN KERROKSEN MUURAUKSET

Tikkurilan osaamiskampuksella rakentaminen on suhteellisen korkeaa ja korttelirakenne on tiivistä. Rakennusten ensimmäisten kerrosten toiminnoilla ja arkkitehtuurilla voidaan vaikuttaa ihmisen kokemukseen alueesta merkittävästi ja tuoda inhimillistä mittakaavaa alueelle.

Kaavan mukaan katutason julkisivut tulee tehdä poltetusta tiilestä paikalla muurattuna. Muurauspintoihin voidaan hakea monella eri tavalla elävyyttä ja vaihtelua ja näin rikastuttaa katutilaa. Erilaisilla tiilillä, tiililimityksillä sekä saumauksilla voidaan saada moni-ilmeisyyttä katutilaan.

Esimerkkikuvien muuraukset luovat eloa katutilaan.

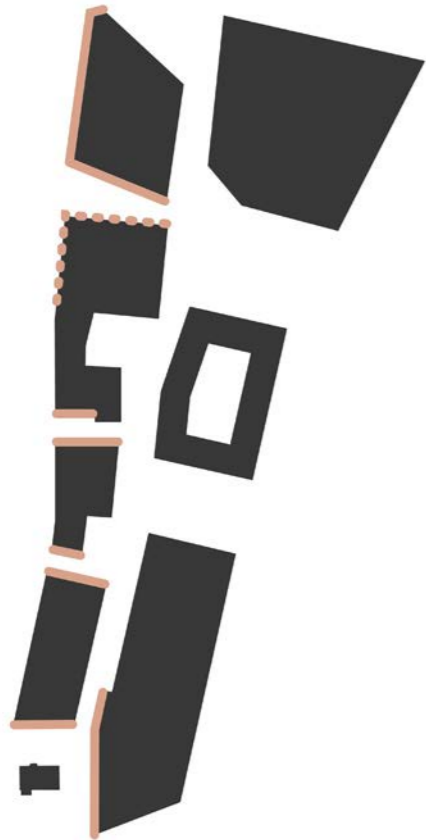

VÄRIPINNAT GRÖNBERGIN- RAITIN JA KAMPUSRAITIN VÄLISTEN KUJIEN JULKISIVUISSA

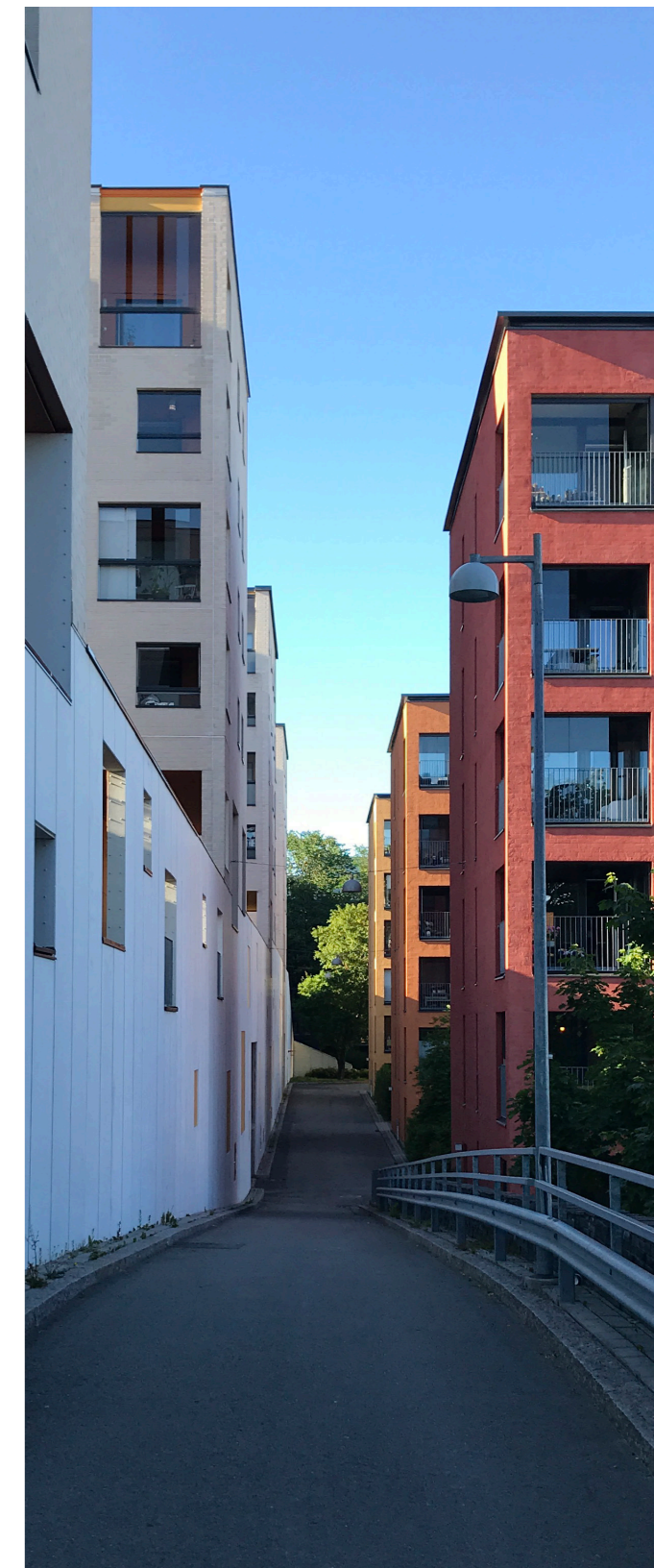
Radan suunnan julkisivut tekevät osaamiskampuksen näkyväksi Tikkurilan keskustan suunnasta sekä pääradan käyttäjille.

Grönberginraitin aukoiden julkisivut tauottavat radan puoleisia pitkiä rakennusmassoja sekä houkuttelevat sisään alueelle.

Julkisivujen sommittelussa ja jäsentämisessä voidaan hyödyntää värisuunnittelun keinoja.

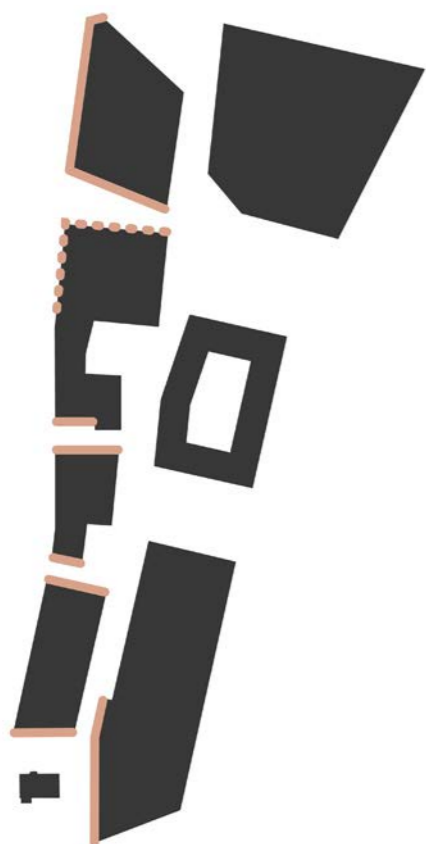
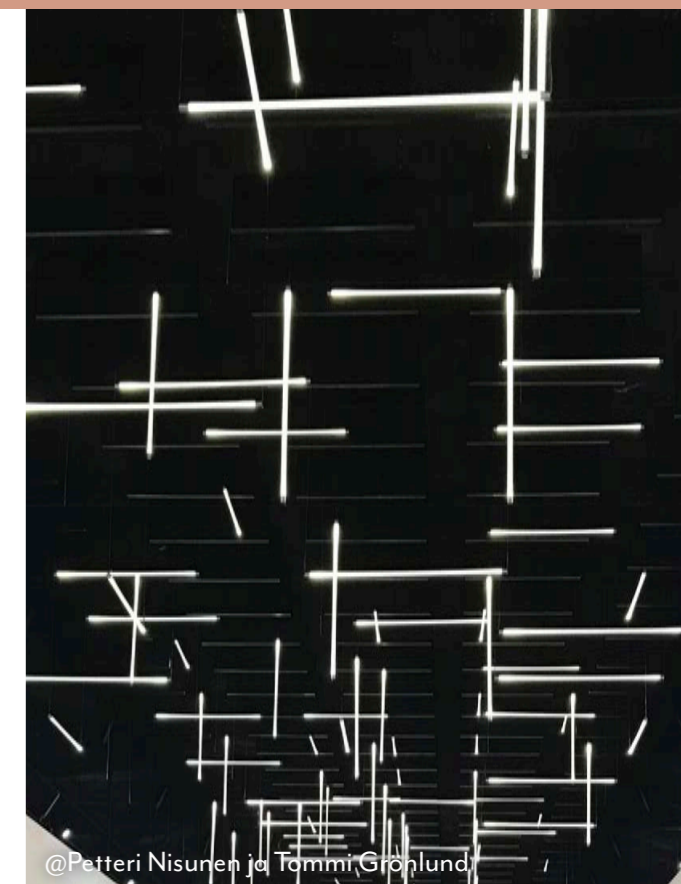

@Kaisa Berry ja Saara Pyykkö

JULKISIVUT RADAN SUUNTAAN - VALO

Julkisivujen arkkitehtuurin rytmejä voidaan tuoda esille hämärän aikaan valosuunnittelun keinoin pääradan suunnassa.

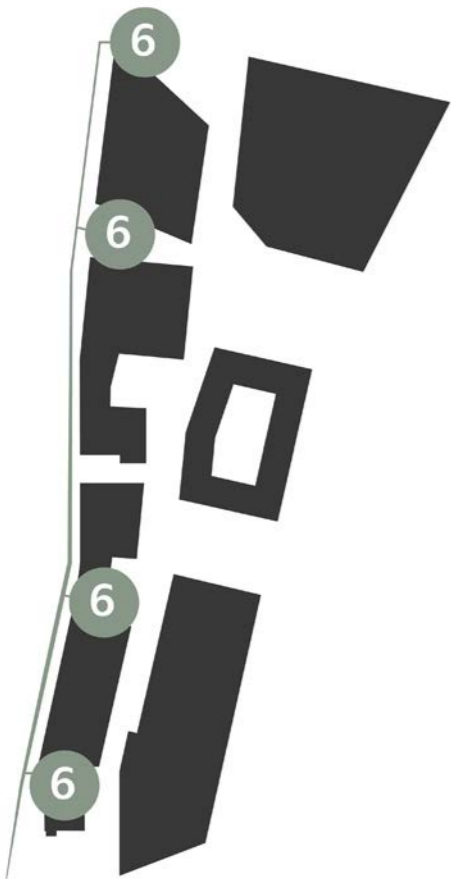

TAIDETTA TUKEVA
MUU ERIKOISSUUNNITTELU

GRÖNBERGINRAITIN AUKIOIDEN ERIKOISSUUNNITTELU

Grönberginraitin varrella taide voi integroitua pyöräilyn pääreittiin ja taideaiheet voivat merkitä alueelle saapumisaukiot raitin suunnasta. Näin ne johdattavat kulkijaa raitilta sisään kampusalueelle. Yksinkertaisimmillaan taideaiheet voivat olla pieniä asfalttimaalauksia. Ne voivat olla myös erilaisia normaalin katukiveyksen lomaan ladottavia erikoiskiveyksiä tai erikoisvalaistusta, jotka kertovat alueen teollisesta menneisyydestä sekä rautatien historiasta. Grönberginraitin taideaiheet suunnitellaan osana raitin suunnittelua ja ne identifioivat ja jäsentävät raittia sekä sen varren aukioita.

Teema: alueen teollinen historia, lyijyn valmistus, rautatie

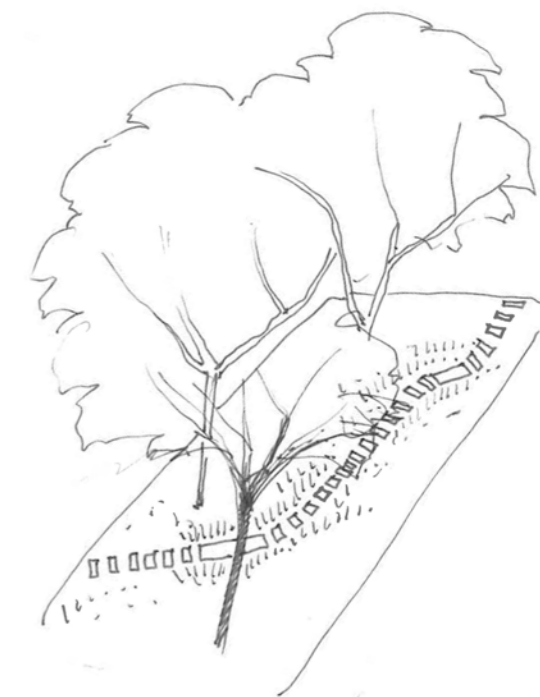
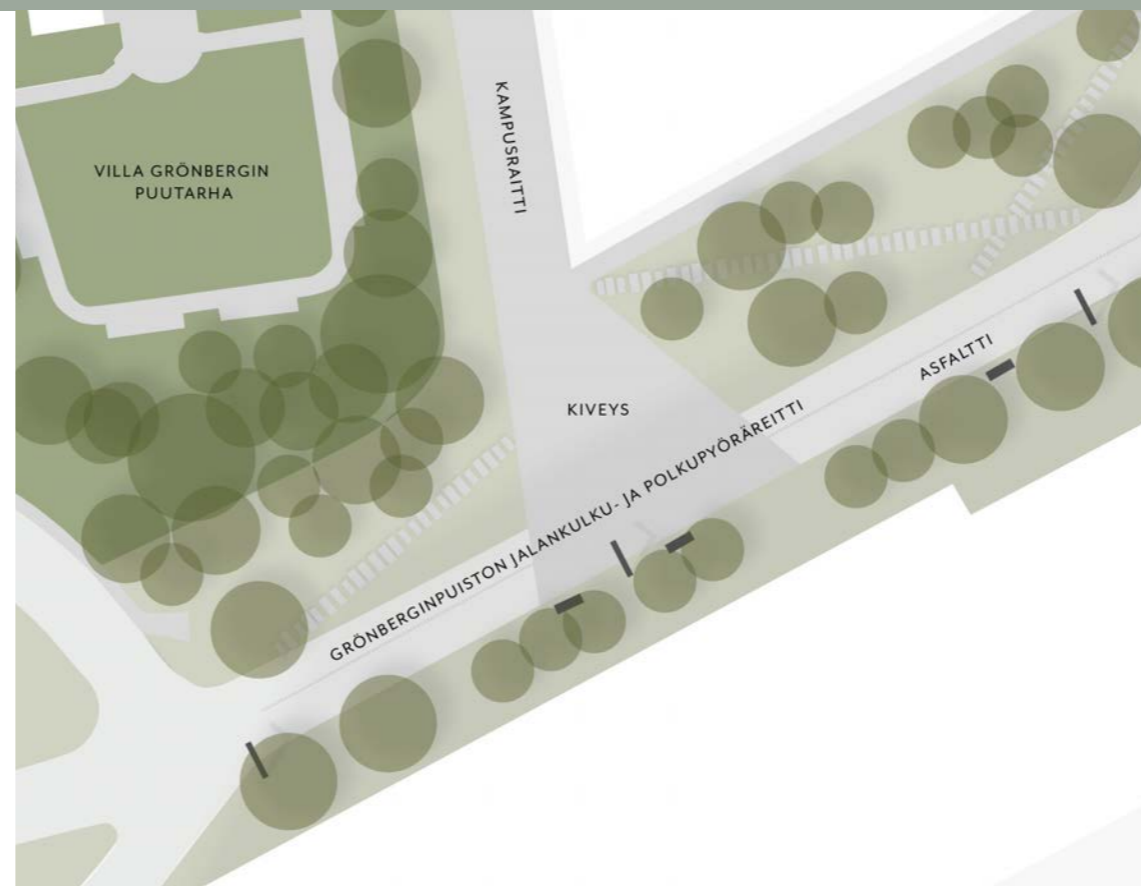
Saapumisaukio Lucie-Aubracin puistoon Pariisissa.

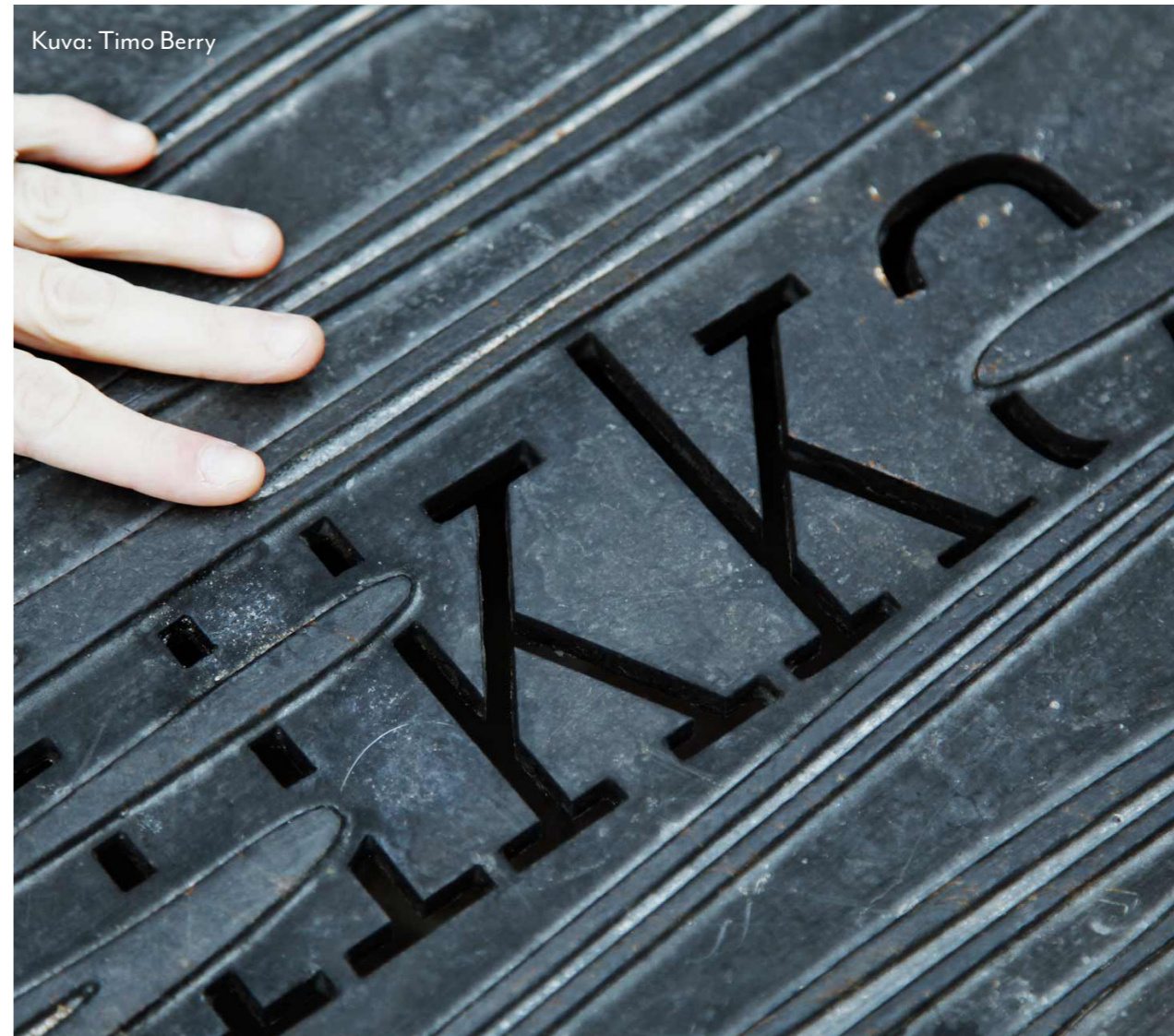
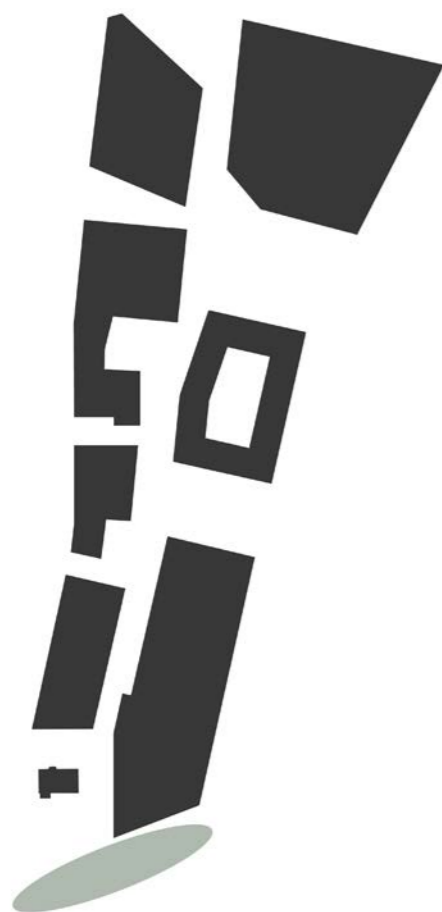
LÖYDETTÄVÄ AIHE SAAVUTTAESSA ETELÄSTÄ

Taide voi integroitua pieninä löydettävänä aiheina Grönbergipuiston eteläiseen puistoakseliin liittyvään hulevesipainanteeseen. Aihe voi olla osa puiston toteutussuunnittelua.

Teema: Vantaan kulttuurimaiseman historia

Löydettävät astinkivet sijoittuvat hulevesipainanteen yhteyteen.

Kuva: Timo Berry

SÄVY KOKOAVANA TEEMANA KAMPUSRAITILLA

Kampusraitin kolmen teoksen kokonaisuutta voidaan ohjata sävyteemalla niin haluttaessa.

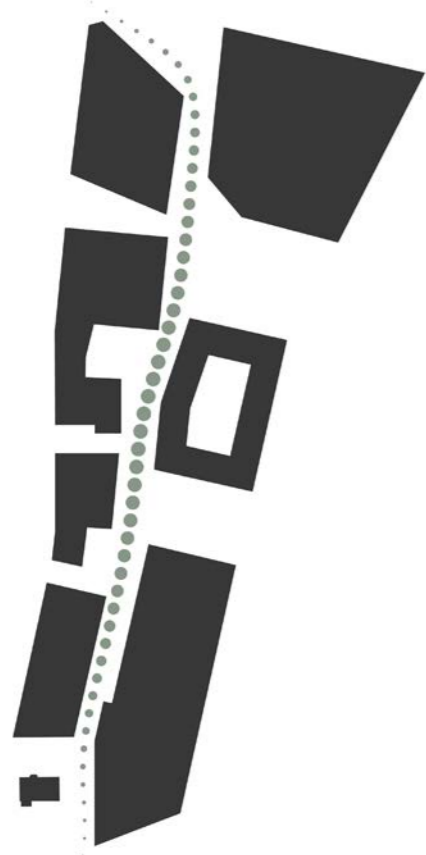
Kukin kolmesta teoksesta voi olla täysin itsenäinen ja eri taiteilijoiden tekemä. Yhdessä ne voivat muodostaa kolmen teoksen sarjan Kampusraitille. Sävyteeman inspiraatio voi tulla Kampusraitin teemasta, jossa hulevesiaihe muistuttaa Jokiniemen alueella olleista sarkapelloista.

@Jussi Niva teos on toteutettu Galleria Anhavaan

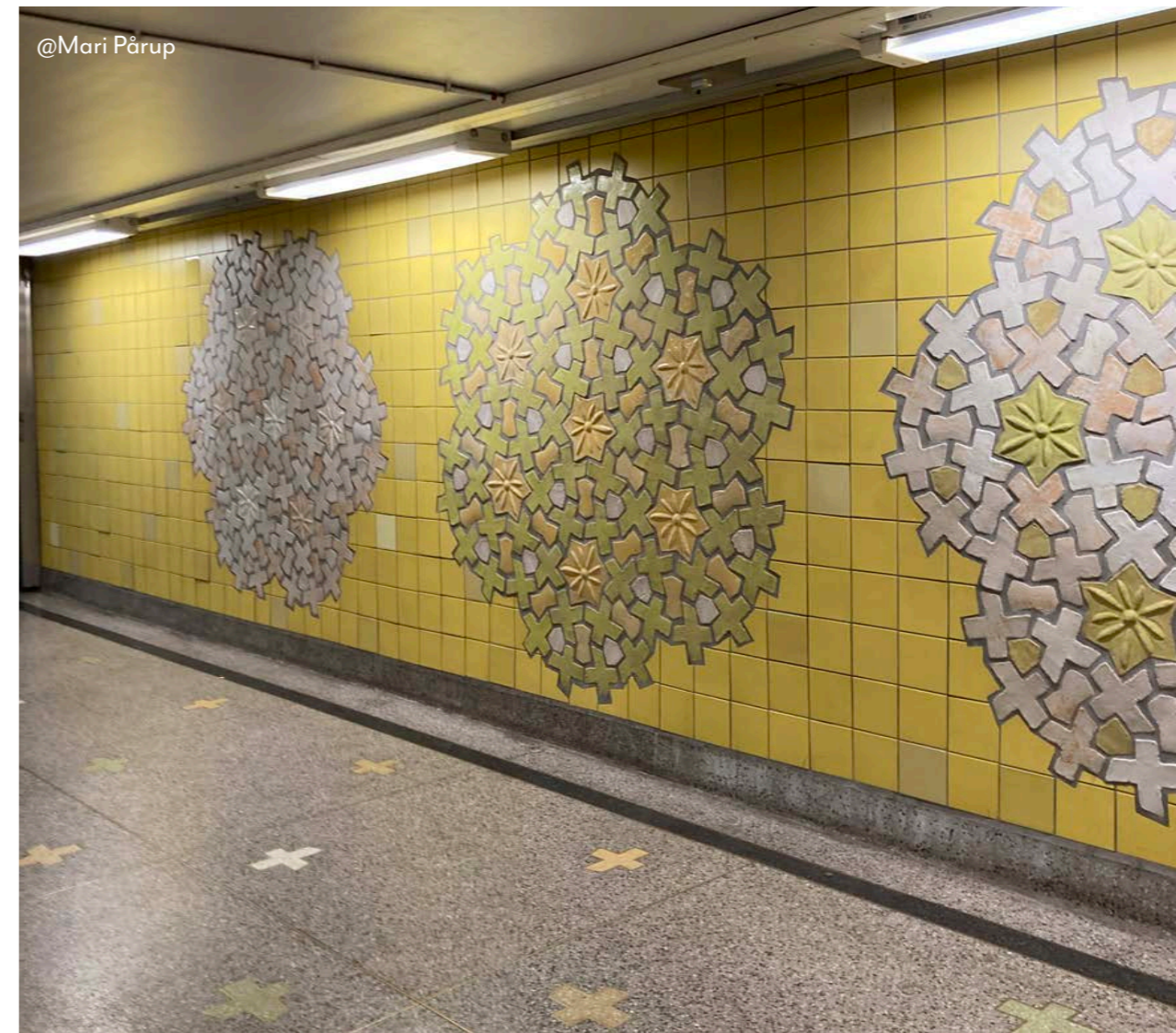
@Anna Fasshauer

@Pekka Paikkari, Kristiina Riska,
Kati Tuominen

Kuva: Paula Leiwo

@Mari Pärup

**KULTTUURISET
TAIDEHANKKEET**

TAIDE VILLA GRÖNBERGIN PUUTARHASSA

Villa Grönbergin puutarhassa taide voi olla väliaikaista ja muotoaan muuttavaa. Puutarhasta voidaan luoda kaupunkilaisten kohtauspaikka, jossa alueen käyttäjät pääsevät itse tekemään taidetta. Taide voi olla yhteisön tekemää ja sen tavoitteena on vahvistaa alueen yhteisön kehittymistä.

Optio: Kulttuurinen taidehanke jonka toteuttaminen riippuu siitä, löytyykö ylläpitävä taho ja rahoitus. Taidemuseo ei osallistu kulttuurisiin taidehankkeisiin.

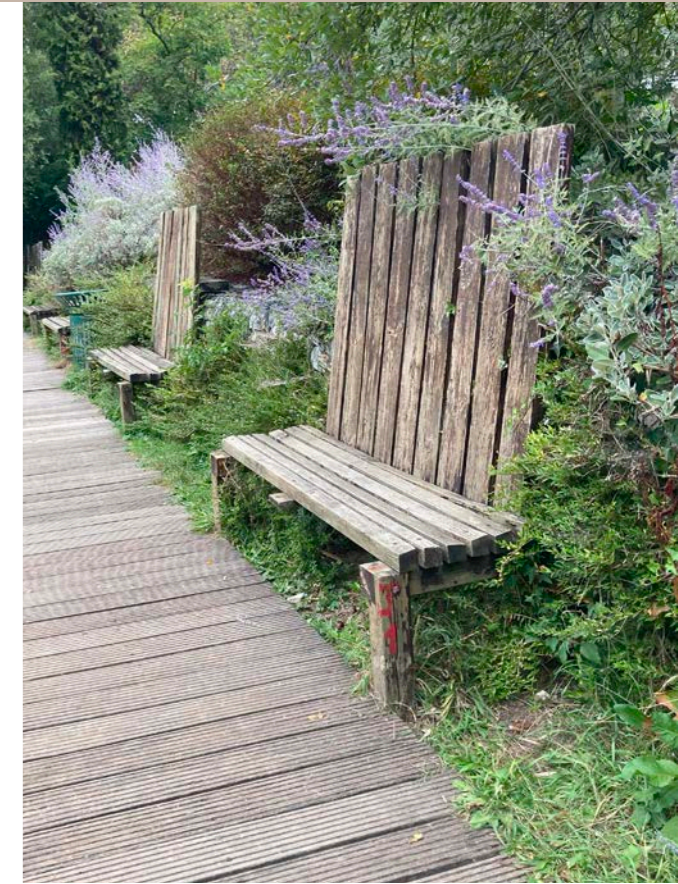
Teema: itetaide, väliaikainen taide, puuhailu

@Janne Nabb ja Maria Teeri

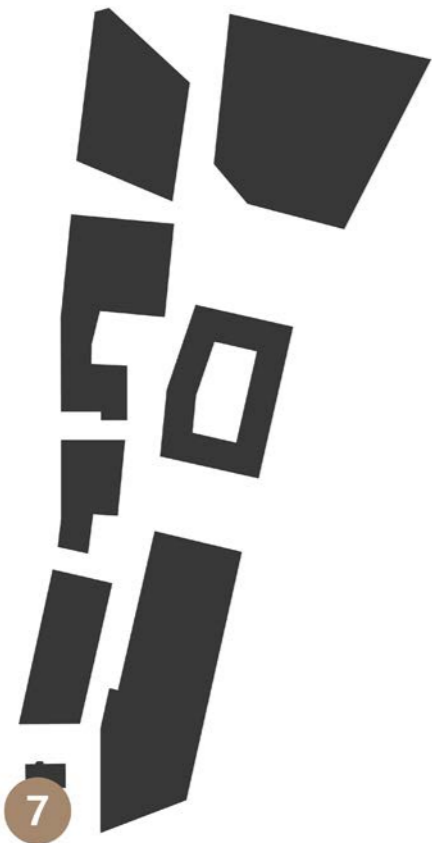
@Janne Nabb ja Maria Teeri

@Allan Fib (oleva teos)

@Janet Cardiff & George Bures Miller: FOREST (for a thousand years...), 2012

KUVALÄHTEET

(MUU KUIN MAANLUMO)

Kuvien yhteydessä on @-merkillä kerrottu kunkin teoksen taiteilija.

Jos kuvaajaa ei ole erikseen mainittu, kuvaajana on Maanlumo tai Kaisa Berry.

s. 4 Ilmakuvat: Vantaan karttapalvelu

s. 5 Grönberg & Con tehdas Tikkurilassa, 1956. Kuva: Lauri Leppänen ja Viljo Holopainen, Finna/ Vantaan kaupunginmuseo (<https://www.finna.fi/Record/vantaa.kuva:46:258?sid=3376113175>)

s. 5 Päärataa ja Grönbergin tehdasrakennuksia, 1982-1983. Kuva: Finna / Vantaan kaupunginmuseo (<https://www.finna.fi/Record/vantaa.kuva:520:19969?sid=3376113175>)

s. 7 Ilmakuva: Vantaan karttapalvelu

s. 15 @Akseli Leinonen, kuva: Akseli Leinonen

s. 19 @Kim Simonsson, kuva Kim Simonsson

s. 19 @ Stefan Lindfors, kuva Marco Melander

s. 19 @Aimo Katajamäki, kuva: Aimo Katajamäki

s. 20 Kuva: Pasi Pitkänen / Vapputori Tampereella (<https://www.flickr.com/photos/85910084@N02/8283993314/in/photolist-dC2CAW-4KbMWY-3MVK8K-6jQLA7-6jLAd4-3N11ru-3MZZXG-4K5JQu-4bbmxF-2LKOxo>)

s. 20 Kuva: Unsplash / Mika Ruusunen (<https://unsplash.com/photos/blue-green-and-white-poster-tgq6EdkBTnA>)

s. 23 @Jenni Rope, kuva: Jenni Rope

s. 23 @L-arkkitehdit, kuva Jari Lonka

s. 23 @Kirsi Kivivirta, kuva Johnny Korkman

s. 23 Kuva: Unsplash / Alev Takil (https://unsplash.com/photos/gray-chevron-wall-DLG_1rH-KrVM)

s. 29 @L-arkkitehdit, kuva: Jari Lonka

s. 32 Kuva: Timo Berry

s.33 Kuva: Paula Leiwo

